

Tall om alkohol

Rapport 17. juni 2026

Innhold

1. Innledning og hovedbudskap	2
2. Alkoholbruk.....	4
3. Alkoholomsetning	25
4. Forvaltning av alkoholloven.....	27
5. Holdninger og kunnskap i befolkningen	39
6. Metode	42

Se rapporten i digital utgave, der er universell utforming tatt bedre hensyn til enn i denne PDF-utgaven:

<https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/tall-om-alkohol>

1. Innledning og hovedbudskap

Innledning

Denne rapporten, *Tall om alkohol*, presenterer bruk og bruksmønstre for alkohol i den norske befolkningen, inkludert problemfylt alkoholbruk. Den viser også hvordan bruken fordeler seg mellom ulike befolkningsgrupper etter alder, kjønn, fødeland, yrkeskategori og utdanningsnivå, og belyser ulike negative konsekvenser av egen og andres alkoholbruk. Videre presenterer rapporten noen tall knyttet til alkoholomsetningen, forvaltning av alkoholloven, samt befolkningens holdninger til og kunnskap om alkohol.

Bruk av alkohol er utbredt i Norge og har vært, og er, en viktig risikofaktor for mange sykdommer og tap av friske leveår. Alkohol bidrar betydelig til sykdomsbyrden nasjonalt og internasjonalt, både for menn og kvinner ([Sykdomsbyrde i Norge \(fhi.no\)](#)). Det er ingen [helsemessig trygg nedre grense for inntak av alkohol \(helsenorge.no\)](#).

Bruk av alkohol kan medføre betydelige kostnader for brukeren selv, for tredjepersoner, inkludert arbeidslivet og for samfunnet som helhet. Tiltak som begrenser alkoholbruken i samfunnet, som for eksempel aldersgrenser og begrensede skjenke- og salgstider, er viktige for å redusere det totale omfanget av alkoholrelaterte problemer.

For å kunne arbeide målrettet for å forebygge og redusere alkoholrelatert skade i befolkningen, er det viktig med et godt kunnskapsgrunnlag. Rapporten er et bidrag til dette kunnskapsgrunnlaget og inngår i Helsedirektoratets pågående utvikling av et helhetlig system for monitorering av rusmiddelsituasjonen.

Tall om alkohol samler data fra flere ulike kilder. Disse omtales under i metodekapitlet. Rapporten er dynamisk og oppdateres etter hvert som nye data blir tilgjengelige. Det er mulig å motta varsel om oppdateringer via en abonnementsfunksjon som ligger nederst på rapportens forside. Rapporten er en del av en serie på tre ulike publikasjoner om rusmiddel- og tobakksbruk, der de andre publikasjonene er [Tal om tobakk](#) og [Tall om illegale rusmidler](#).

Tall om alkohol er en videreføring av Folkehelseinstituttets rapport [Alkohol i Norge \(fhi.no\)](#). Rapporten inneholder ikke akkurat det samme som Alkohol i Norge, men viderefører sentral statistikk og inneholder også ny statistikk som ikke har blitt publisert tidligere.

Hovedbudskap

Bruk og trender

- De fleste drikker alkohol, både menn og kvinner, og dette mønsteret er stabilt over tid, i ulike aldersgrupper.
- Generelt drikker menn oftere og mer enn kvinner. Andelen med episodisk høyt alkoholkonsum og problemfylt alkoholbruk er også høyere blant menn.
- Veldig få oppgir å drikke alkohol daglig.
- Menn drikker øl og brennevin oftere enn kvinner.
- Yngre (16–24 år) menn og kvinner drikker oftere brennevin enn de andre aldersgruppene. I tillegg velger yngre oftere rusbrus og alkoholholdig sider. Inntak av vin øker med alderen.
- Om lag 2 av 10 har et problemfylt alkoholbruk. For de fleste av disse anbefales det enkle råd om reduksjon av alkoholbruk.
- Personer med høyere utdanning drikker oftere enn personer med kort utdanning. Det er mindre utdanningsforskjeller for episodisk høyt alkoholkonsum og problemfylt alkoholbruk.
- Ledere drikker oftere enn andre yrkesgrupper, mens andelen med problemfylt alkoholbruk er høyest blant håndverkere.
- Alkoholbruk er lavest blant personer født i afrikanske og asiatiske land.

- Unge voksne opplever oftere negative konsekvenser av egen og andres alkoholbruk enn eldre voksne. 4 av 10 kvinner i aldersgruppen 16–24 år har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet av noen som var alkoholpåvirket i løpet av det siste året.

Alkoholomsetning

- Taxfreesalg ved ankomst på norske flyplasser utgjorde i 2025 0,20 liter ren alkohol per innbygger 15 år og eldre.
- Total alkoholomsetning i Norge i 2025 var 6,62 liter ren alkohol per innbygger 15 år og eldre. Dette bestod av alkohol omsatt i Norge, taxfreesalg ved ankomst og grensehandel i Sverige.

Forvaltning av alkoholloven

- Det ble avdekket totalt 3358 brudd på alkoholloven i kommunene i 2024. Av disse var 454 knyttet til salgsbevillinger og 2904 til skjenkebevillinger.
- De mest hyppige avdekkede overtredelsene knyttet til salgsbevillinger var mangel ved internkontroll, brudd på reklamebestemmelsene og brudd på reglene om plassering av alkoholholdig drikk på salgsstedet.
- De hyppigste overtredelsene knyttet til skjenkesteder var manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist og mangel ved internkontrollsystemet.
- I 2024 var det én permanent inndragning og én midlertidig inndragning av salgsbevillinger. For skjenkebevillinger var tilsvarende henholdsvis 10 og 21 inndragninger.

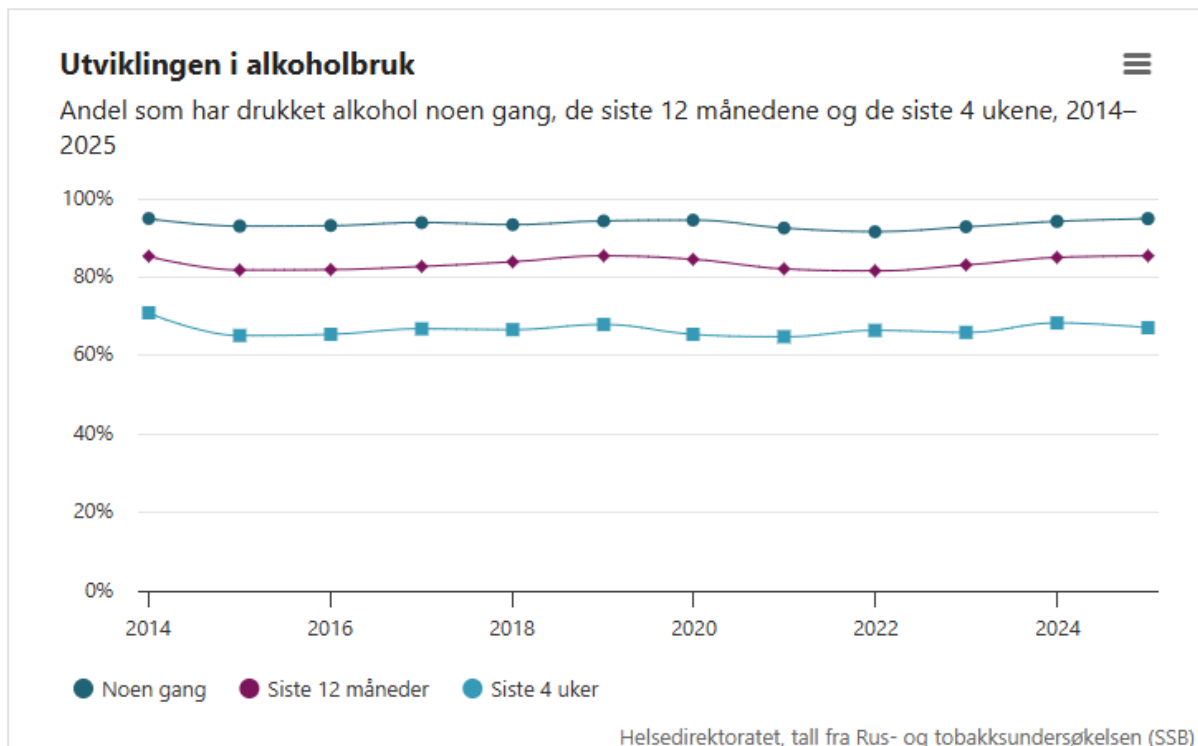
Holdninger og kunnskap

- Tre av fire er helt eller delvis enig i at alkoholholdige varer bør merkes med innholdsdeklarasjon som for andre varer.
 - Nesten 70 % er helt eller delvis enig i at promillegrensen for fritidsbåter bør bli strengere.
 - Nærmere 80 % av befolkningen tror i svært eller ganske stor grad at grensesetting fra foreldre og promillegrenser for bilkjøring begrenser skadevirkningene av alkohol.
-

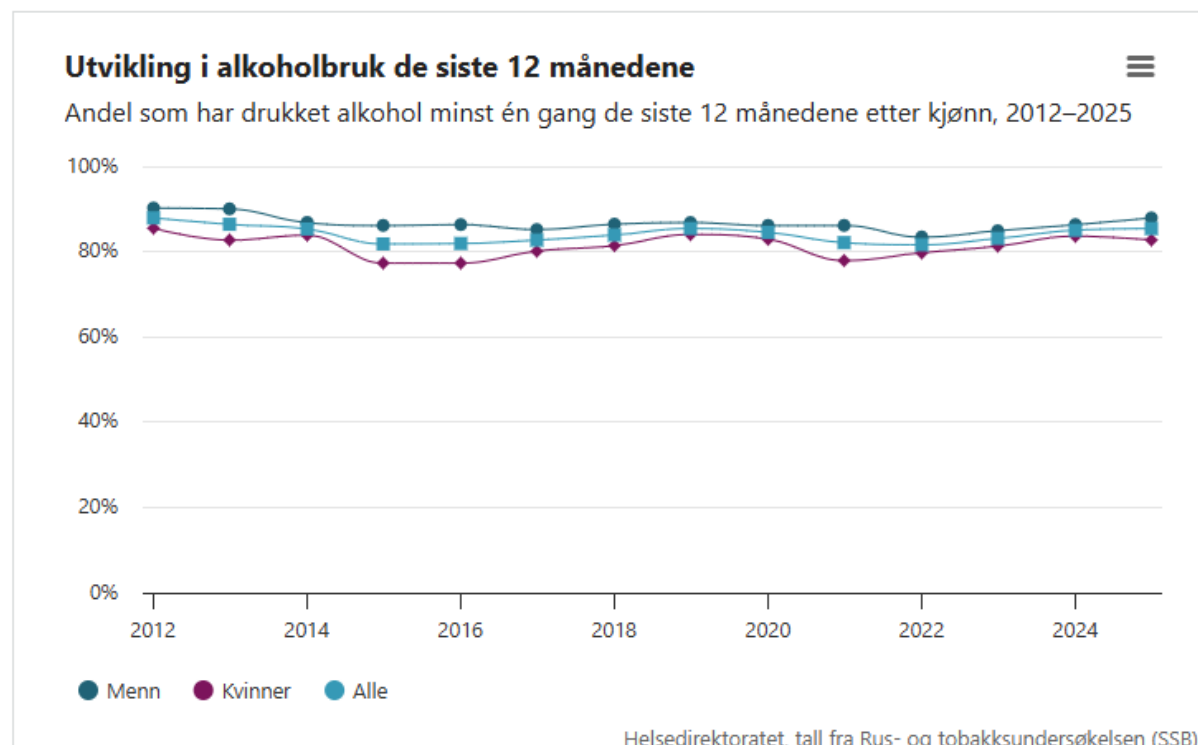
2. Alkoholbruk

Bruk av alkohol i befolkningen

Figuren under viser andelen i befolkningen som har brukt alkohol noen gang, de siste 12 månedene og de siste 4 ukene i perioden 2014–2025. Mens andelen som oppgir å ha drukket alkohol noen gang har ligget mellom 92–95 %, er tilsvarende andel for bruk de siste 12 månedene om lag 10 prosentpoeng lavere. Mellom 65–70 % har drukket alkohol i løpet av de siste 4 ukene. Disse andelstallene har vært relativt stabile i denne perioden.

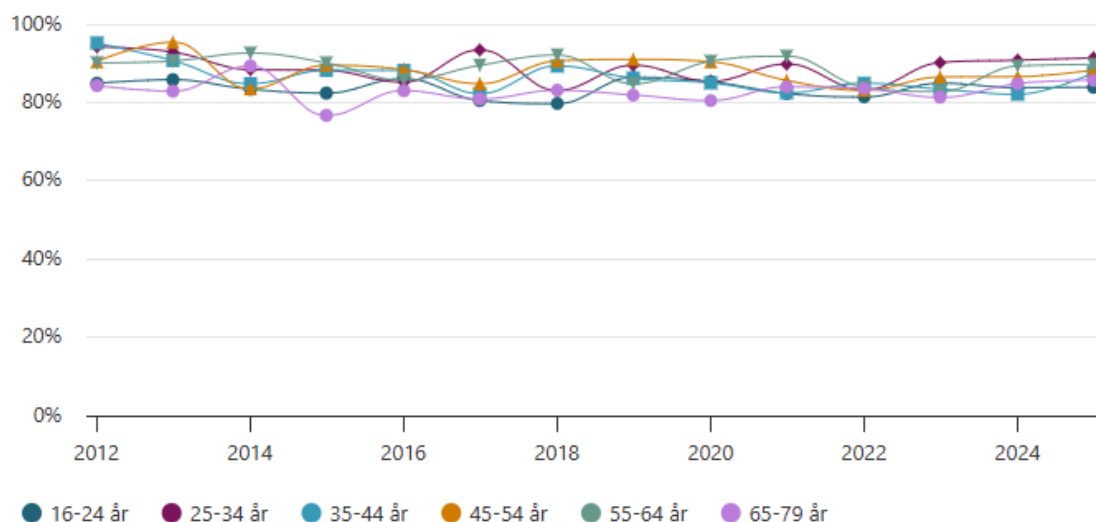
Andelen av befolkningen som rapporterer å ha drukket alkohol i løpet av de siste 12 månedene har ligget mellom 82–88 % i perioden 2012–2025. Det er små forskjeller mellom aldersgrupper og kjønn, men menn har jevnt over et noe høyere konsum.

Utvikling i alkoholbruk de siste 12 månedene blant menn

Andel menn som har drukket alkohol minst én gang de siste 12 månedene i ulike aldersgrupper, 2012–2025

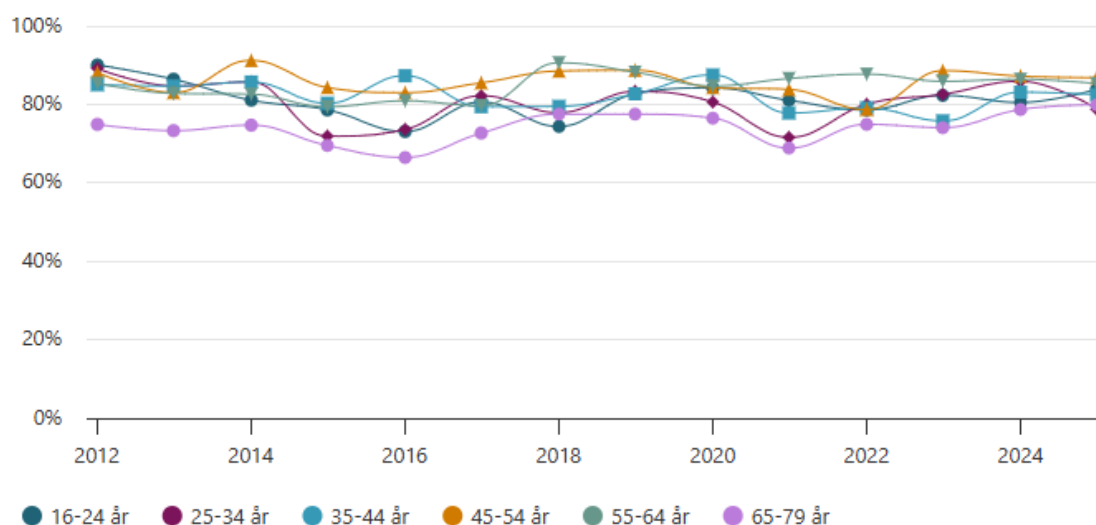

Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Utvikling i alkoholbruk de siste 12 månedene blant kvinner

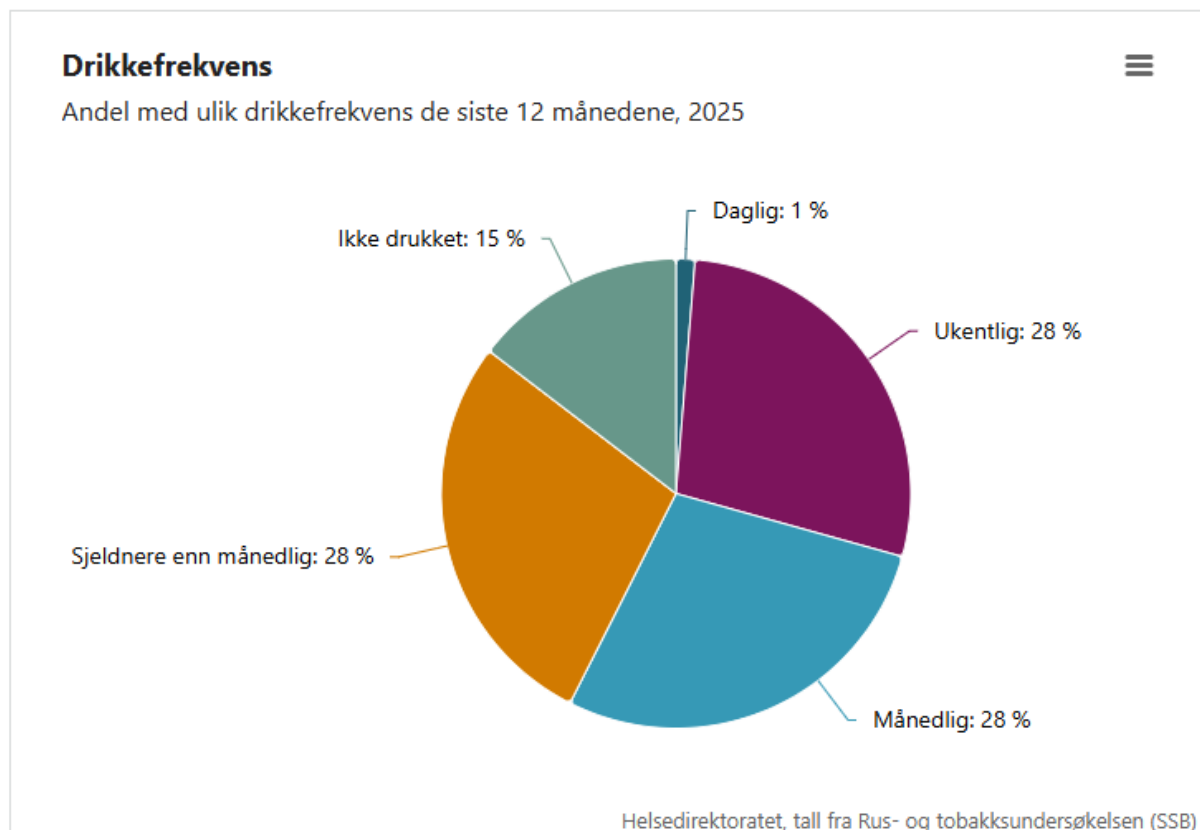
Andel kvinner som har drukket alkohol minst én gang de siste 12 månedene i ulike aldersgrupper, 2012–2025

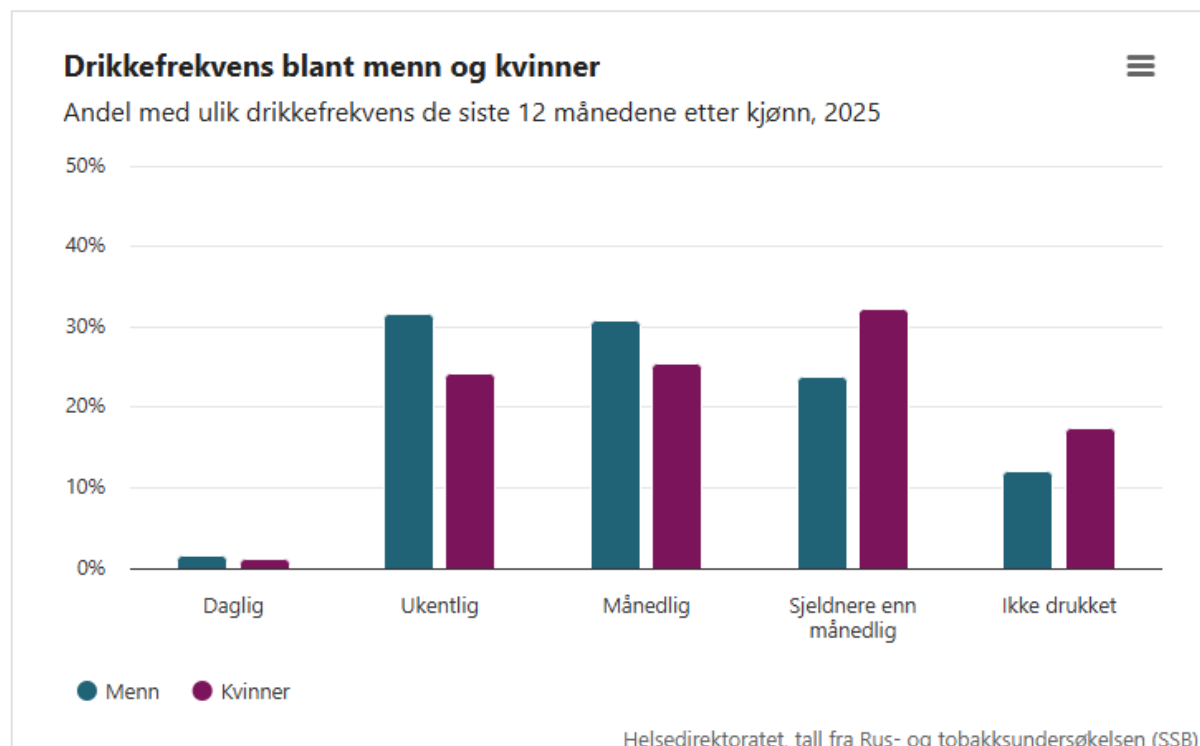
Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Drikkefrekvens

I figuren under har vi beregnet drikkefrekvens de siste 12 månedene for 2025. Figuren viser at 28 % av befolkning bruker alkohol ukentlig. Ytterligere 1 % rapporterer om daglig alkoholbruk.

Menn drikker alkohol oftere enn kvinner. I 2025 rapporterte 32 % av mennene ukentlig alkoholbruk, sammenlignet med 24 % av kvinnene. Mens 32 % av kvinnene oppga å drikke alkohol sjeldnere enn månedlig, var tilsvarende tall for menn 24 %.

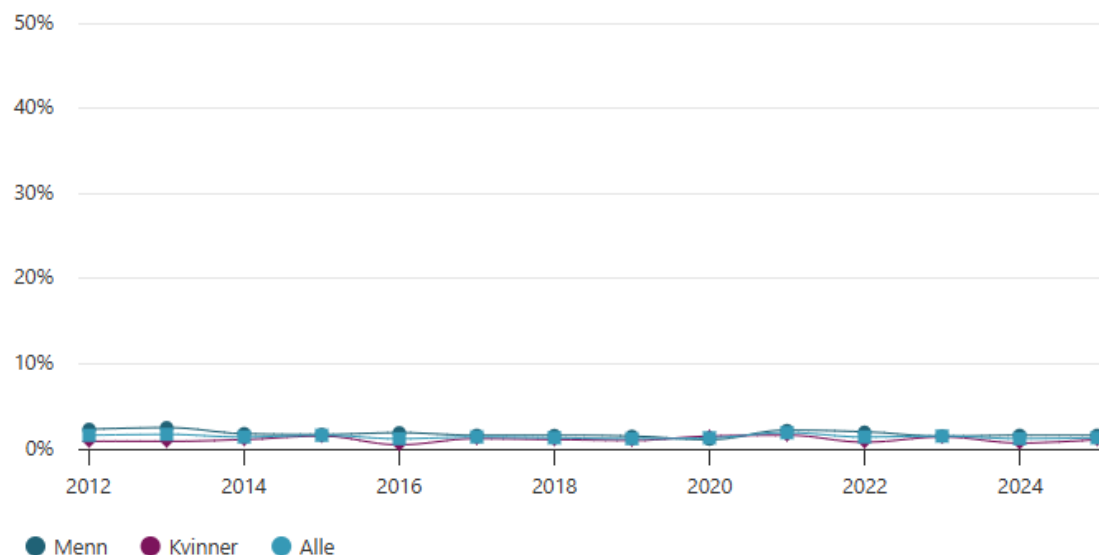

Kjønnsforskjellene i ukentlig og sjeldnere enn månedlig bruk av alkohol har holdt seg stabile i perioden 2012–2025. Dette indikerer vedvarende forskjeller i drikkevaner mellom menn og kvinner. Mellom 1–2 % rapporterte daglig alkoholbruk i perioden 2012–2025. Selv om det er en tendens til at menn drikker daglig noe oftere enn kvinner, er forskjellen liten.

Daglig bruk av alkohol

Andel som har drukket alkohol daglig de siste 12 månedene etter kjønn, 2012–2025

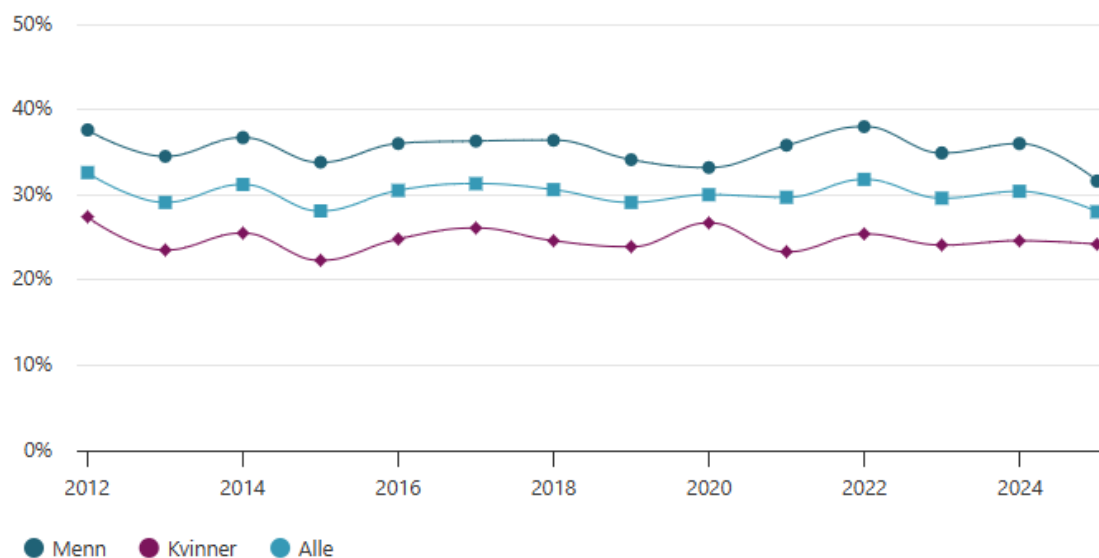

Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Ukentlig bruk av alkohol

Andel som har drukket alkohol ukentlig de siste 12 månedene etter kjønn, 2012–2025

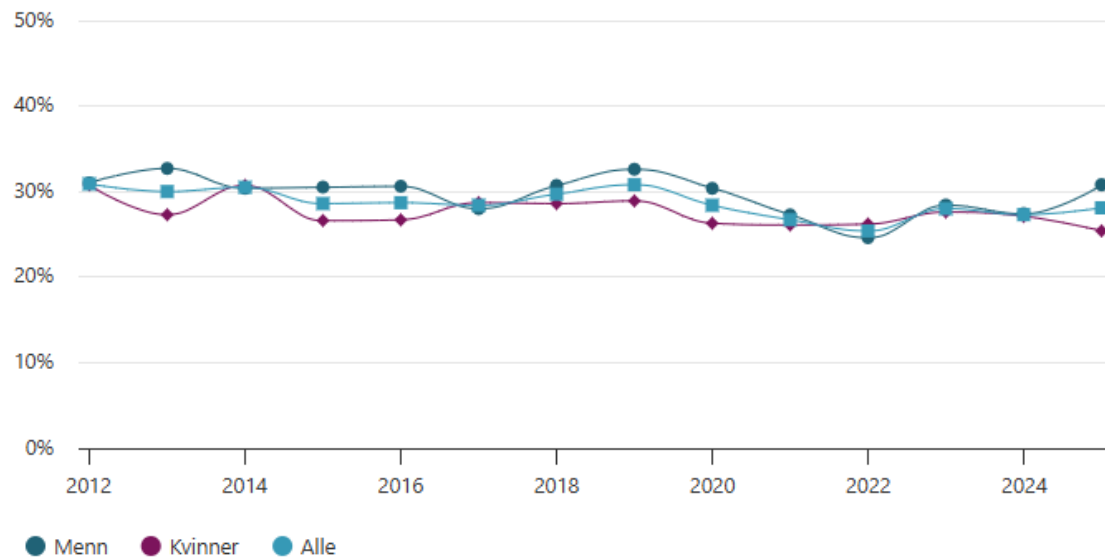

Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Månedlig bruk av alkohol

Andel som har drukket alkohol månedlig de siste 12 månedene etter kjønn, 2012–2025

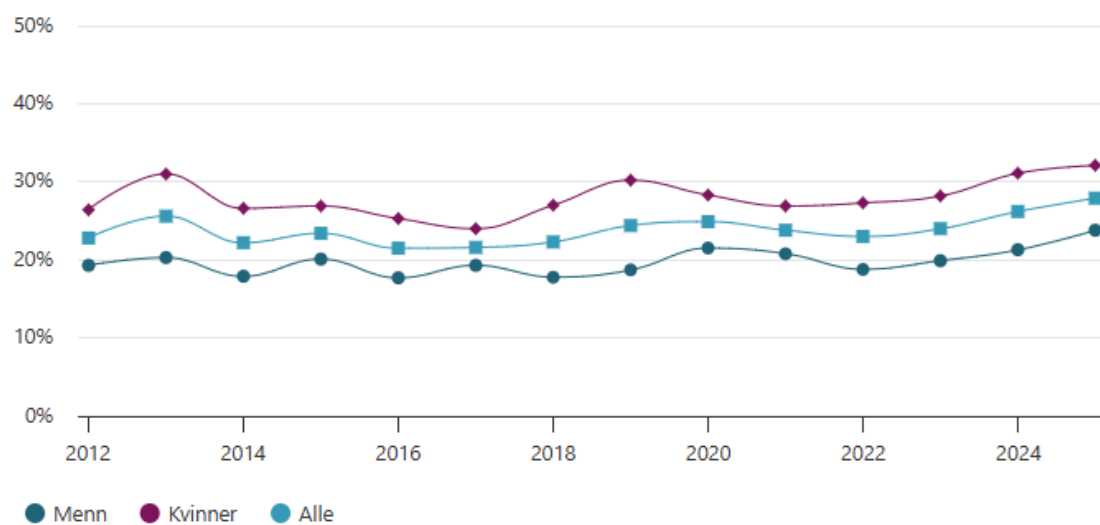

Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Bruk av alkohol sjeldnere enn månedlig

Andel som har drukket alkohol sjeldnere enn månedlig de siste 12 månedene etter kjønn, 2012–2025

Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Hvor mye og hva drikker vi?

Gjennomsnittlig alkoholinntak

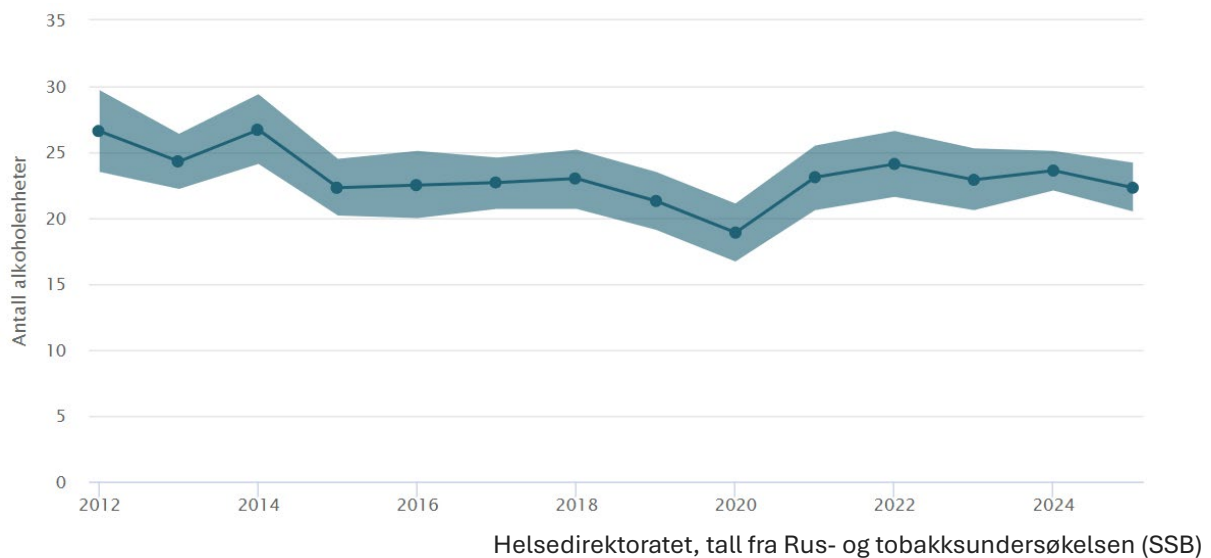
Det er klare kjønnsforskjeller i hvor mye og hvilke drikkesorter som konsumeres. I figurene nedenfor har vi beregnet antall alkoholenheter konsumert de siste fire ukene, hvor en alkoholenhet tilsvarer:

- 33,3 cl øl, rusbrus og alkoholholdig sider
- 12,5 cl vin
- 4 cl brennevin

Beregningene viser at menn drikker nesten dobbelt så mye alkohol som kvinner. I perioden 2012 til 2025 inntok menn i gjennomsnitt elleve flere alkoholenheter enn kvinner de siste fire ukene.

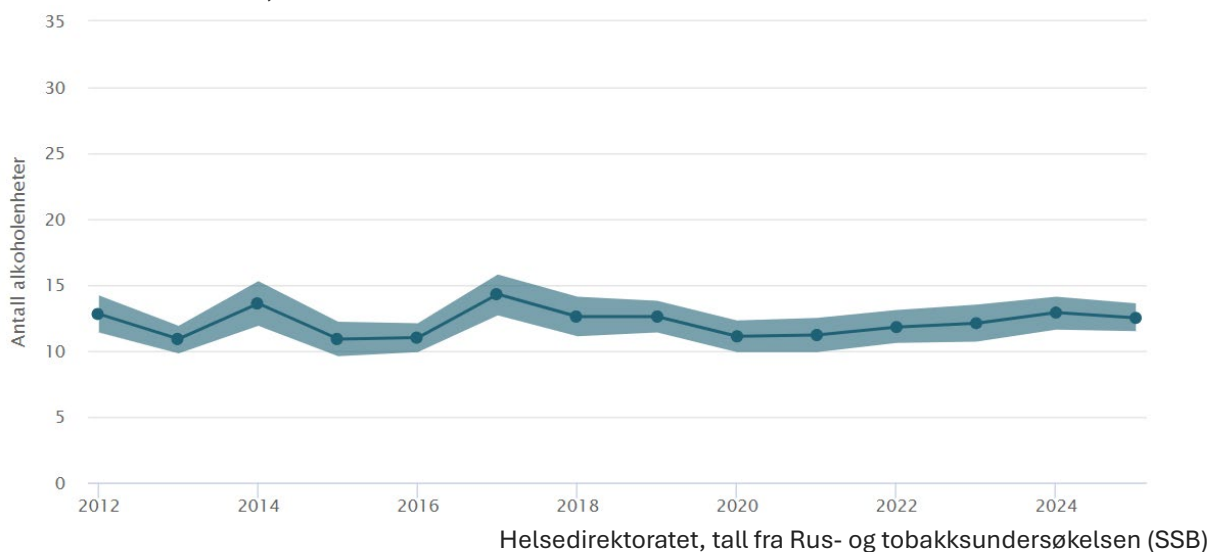
Alkoholinntak blant menn over tid

Antall gjennomsnittlig inntak i alkoholenheter blant menn de siste 4 ukene med nedre og øvre grense for 95 % konfidensintervall, 2012–2025

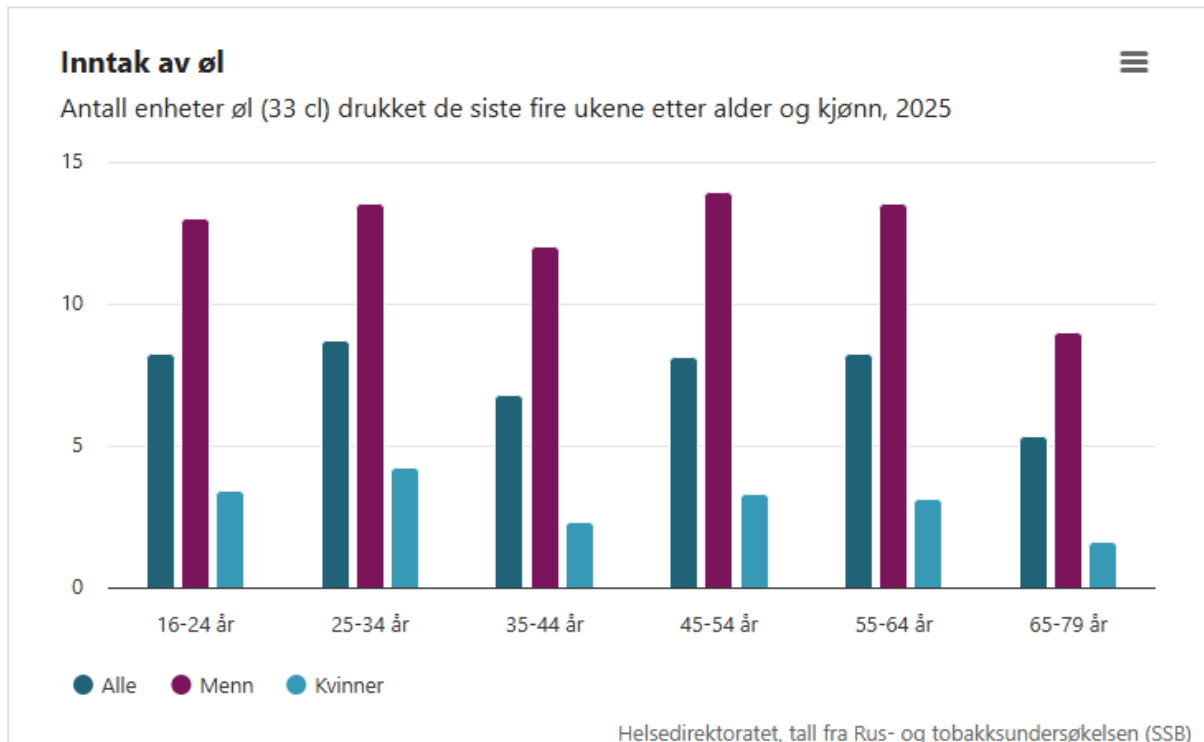
Alkoholinntak blant kvinner over tid

Antall gjennomsnittlig inntak i alkoholenheter blant kvinner de siste 4 ukene med nedre og øvre grense for 95 % konfidensintervall, 2012–2025

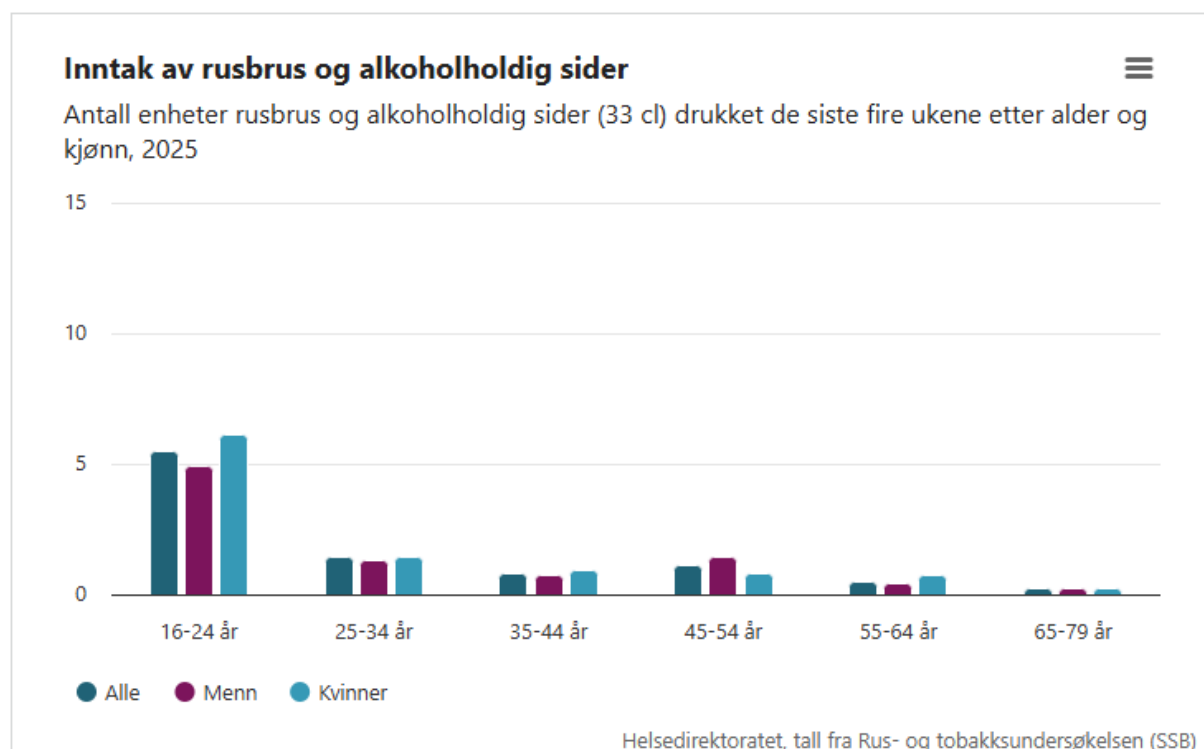
Figurene illustrerer usikkerheten i estimatene ved hjelp av 95 % konfidensintervaller, som angir det intervallet vi med 95 % sikkerhet forventer at den sanne verdien ligger innenfor.

Gjennomsnittlig inntak av øl de siste fire ukene i 2025 var 12,4 enheter (33 cl) blant menn og 2,9 enheter blant kvinner.

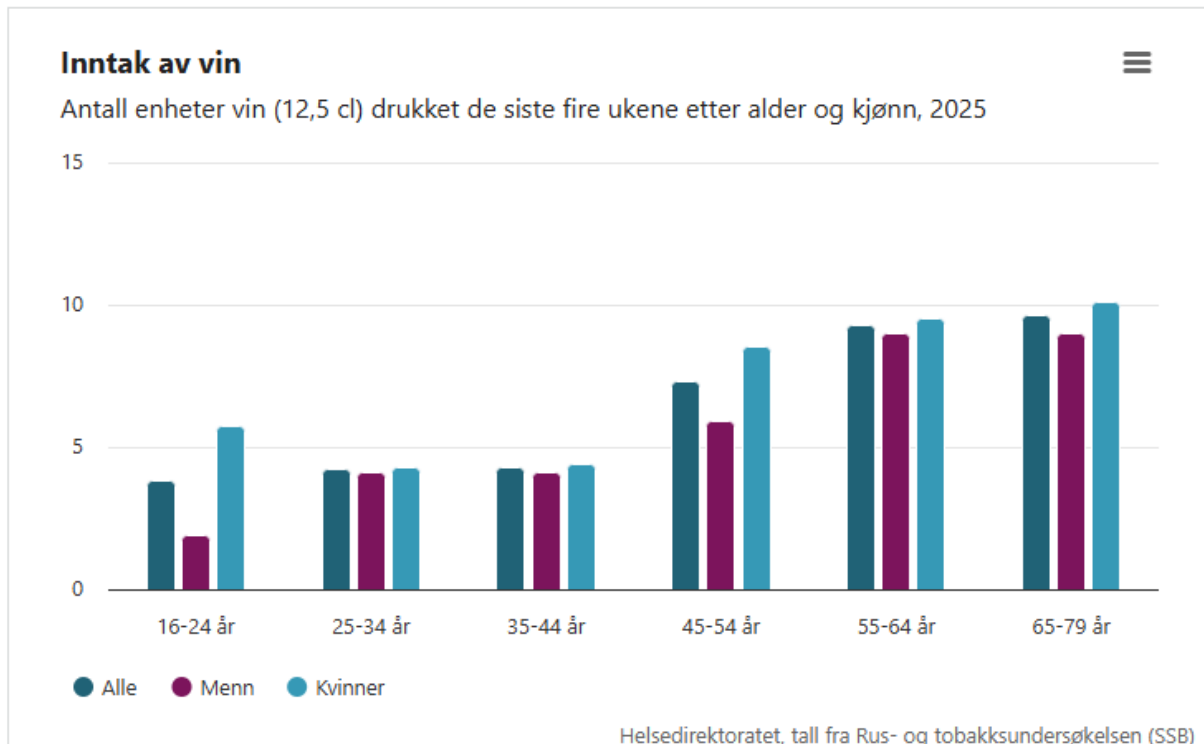
Rusbrus og alkoholholdig sider

I 2025 var gjennomsnittlig inntak av rusbrus og alkoholholdig sider (33 cl) de siste fire ukene 1,4 for menn og 1,5 for kvinner. Rusbrus og alkoholholdig sider drikkes mest av unge voksne.

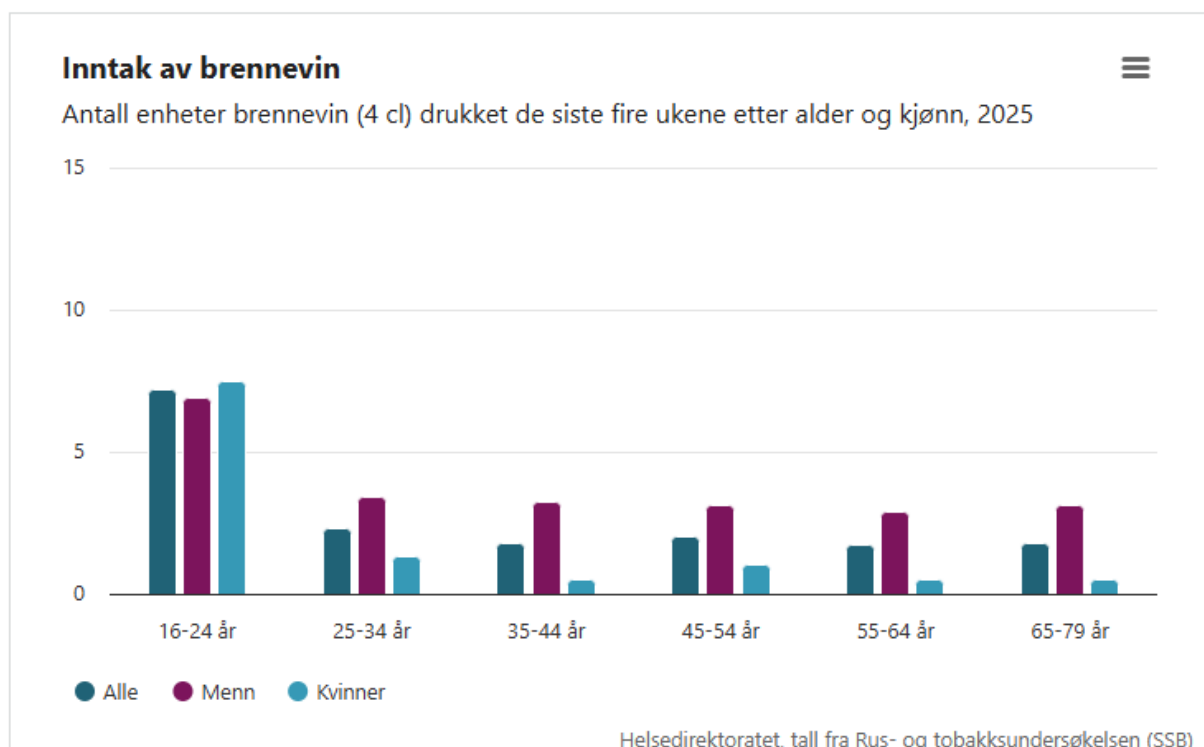
Vin

I 2025 var gjennomsnittlig antall enheter vin (12,5 cl) drukket de siste fire ukene 5,9 for menn og 7,2 for kvinner.

Brennevin

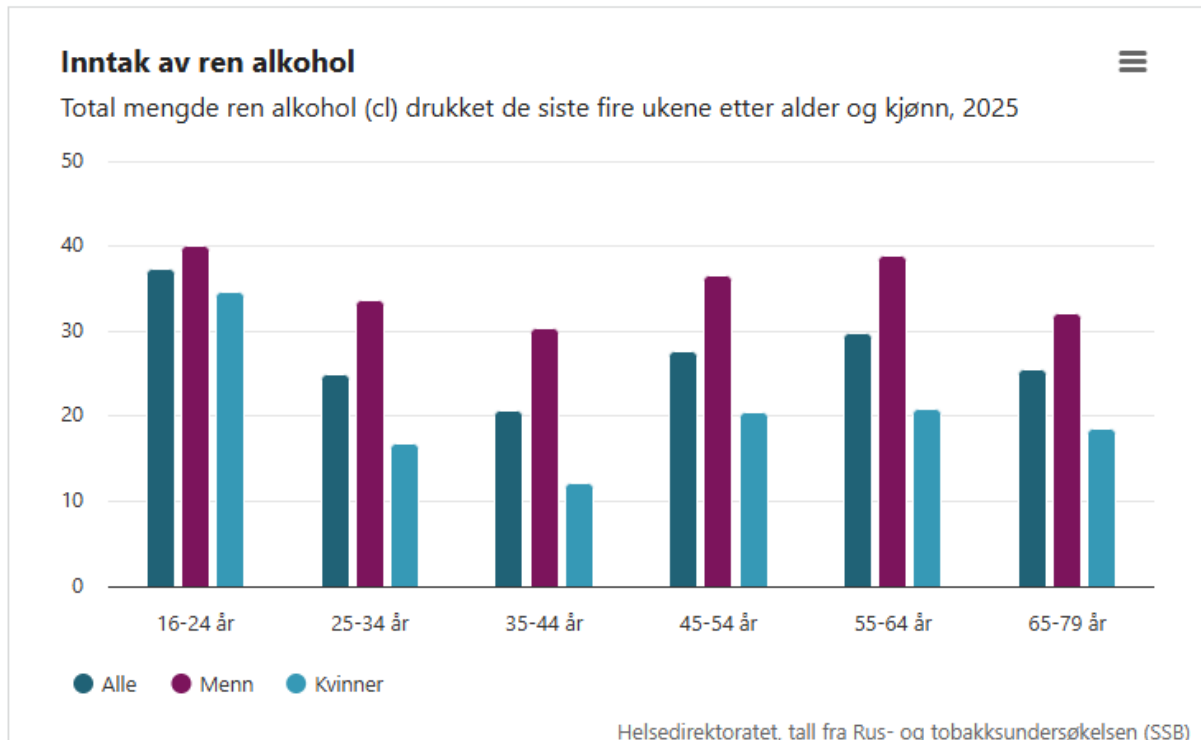
I 2025 oppga menn at de i løpet av de siste fire ukene i gjennomsnitt hadde drukket 3,7 enheter brennevin (4 cl). Tilsvarende tall for kvinner var 1,7 enheter. Unge voksne (16–24 år) drikker mer brennevin enn de øvrige aldersgruppene.

Alkoholkonsum omregnet til ren alkohol

Inntaket av øl, rusbrus/sider, vin og brennevin er her omregnet til ren alkohol. Mengden ren alkohol i en alkoholenhet varierer mellom 12 og 25 ml, avhengig av definisjon. I denne rapporten er en alkoholenhet definert som 15 ml (tilsvarende 12,8 gram) ren alkohol. Dette tilsvarer omtrent 12,5 cl for vin (12 % alkohol), 33,3 cl for øl, rusbrus og sider (4,5 % alkohol), og 4 cl for brennevin (40 % alkohol).

Gjennomsnittlig konsum av ren alkohol de siste fire ukene var 35,0 cl blant menn og 20,1 cl blant kvinner. I ren alkohol utgjorde øl 52 % av menns totale alkoholkonsum, mot 22 % av kvinners alkoholkonsum. Motsatt utgjorde vin 54 % av kvinners alkoholkonsum, mens tilsvarende andel for menn var 25 %.

Episodisk høyt alkoholkonsum

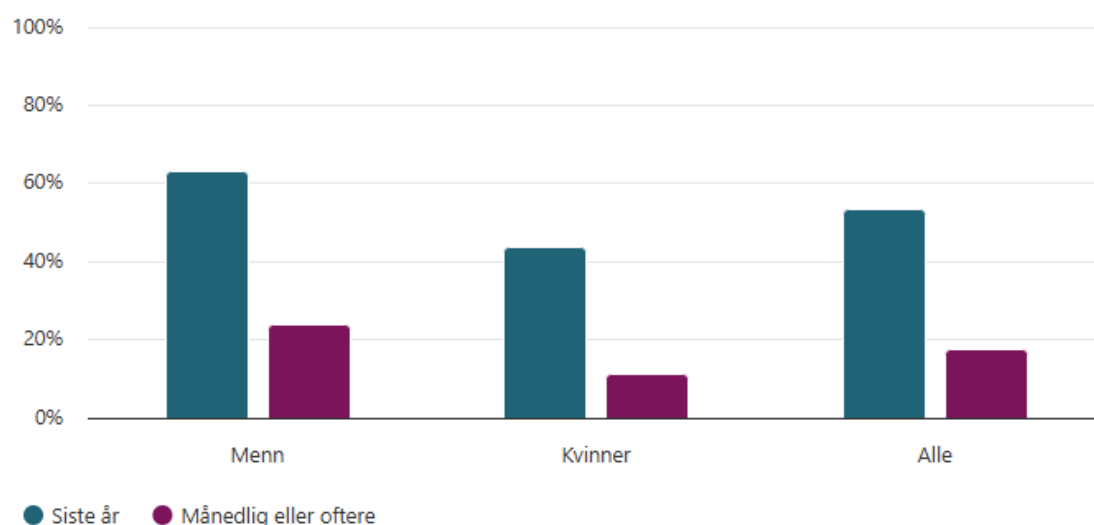
Episodisk høyt alkoholkonsum, definert som å innta seks eller flere alkoholenheter ved én og samme anledning, er en viktig indikator for å avdekke og følge risikofyllt alkoholbruk hos voksne. I 2025 oppga 54 % et episodisk høyt alkoholkonsum minst én gang i løpet av det siste året. Andelen som hadde et slikt bruksmønster månedlig eller oftere var 18 %.

Andelen som oppgir å ha drukket seks alkoholenheter eller flere ved én og samme anledning, både i løpet av det siste året og månedlig eller oftere, var i 2025 høyere blant menn (henholdsvis 63 % og 24%) enn kvinner (henholdsvis 44 % og 11 %).

Episodisk høyt alkoholkonsum, 2025

Andel som har drukket seks eller flere alkoholenheter ved én og samme anledning i løpet av det siste året og månedlig eller oftere etter kjønn, 2025

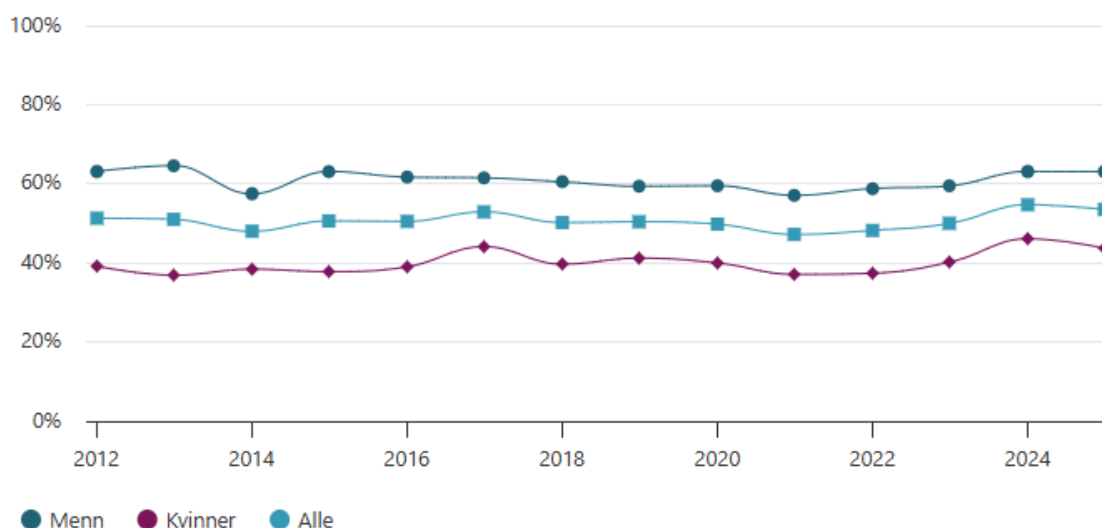
Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Andelen som oppgir å ha drukket seks eller flere alkoholenheter ved én og samme anledning i løpet av det siste året, har vært relativt stabil i perioden 2012–2025, med en tendens til økning fra 2021.

Utviklingen i episodisk høyt alkoholkonsum

Andel som har drukket seks eller flere alkoholenheter ved én og samme anledning i løpet av det siste året etter kjønn, 2012–2025

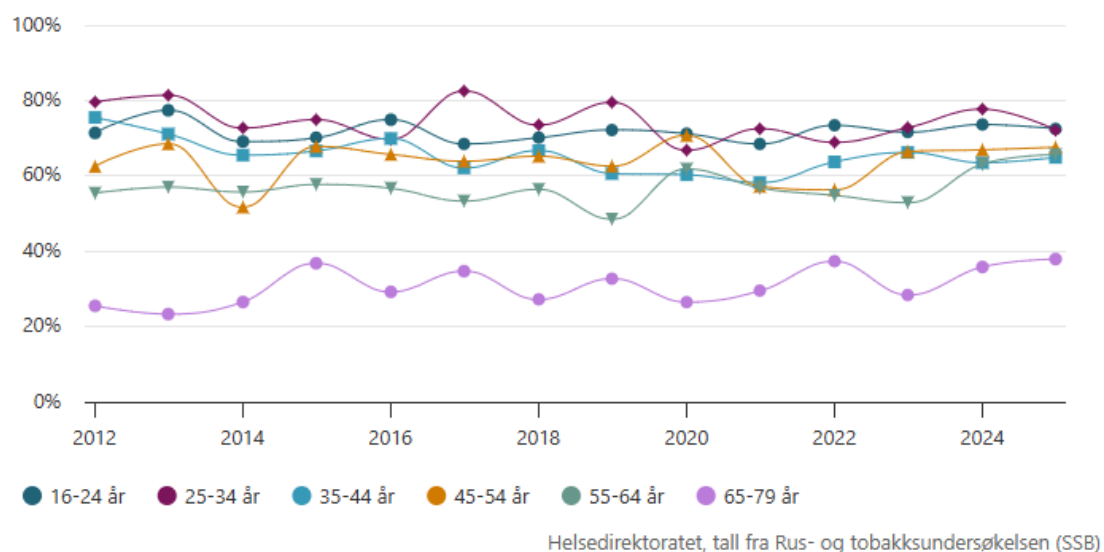

Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Det er betydelige forskjeller mellom aldersgruppene i episodisk høyt alkoholkonsum. Andelen som oppgir å ha drukket seks eller flere alkoholenheter ved én og samme anledning i løpet av det siste året er høyest blant de yngre og lavest blant de eldste. Dette mønsteret gjelder for både kvinner og menn, men episodisk høyt alkoholkonsum er vanligere blant menn enn kvinner i alle aldersgrupper.

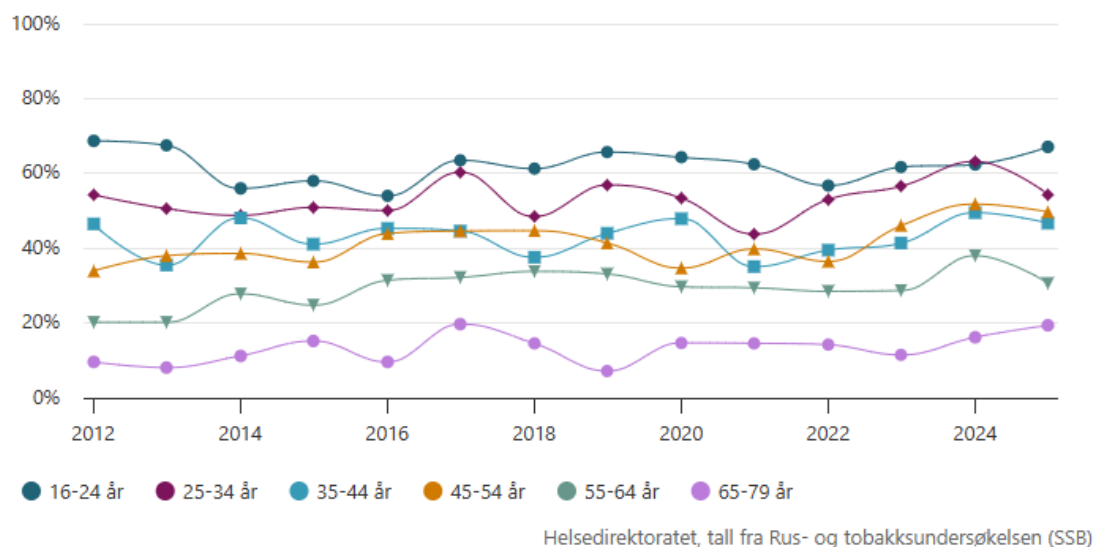
Episodisk høyt alkoholkonsum blant menn

Andel menn som har drukket seks eller flere alkoholenheter ved én og samme anledning i løpet av det siste året i ulike aldersgrupper, 2012–2025

Episodisk høyt alkoholkonsum blant kvinner

Andel kvinner som har drukket seks eller flere alkoholenheter ved én og samme anledning i løpet av det siste året i ulike aldersgrupper, 2012–2025

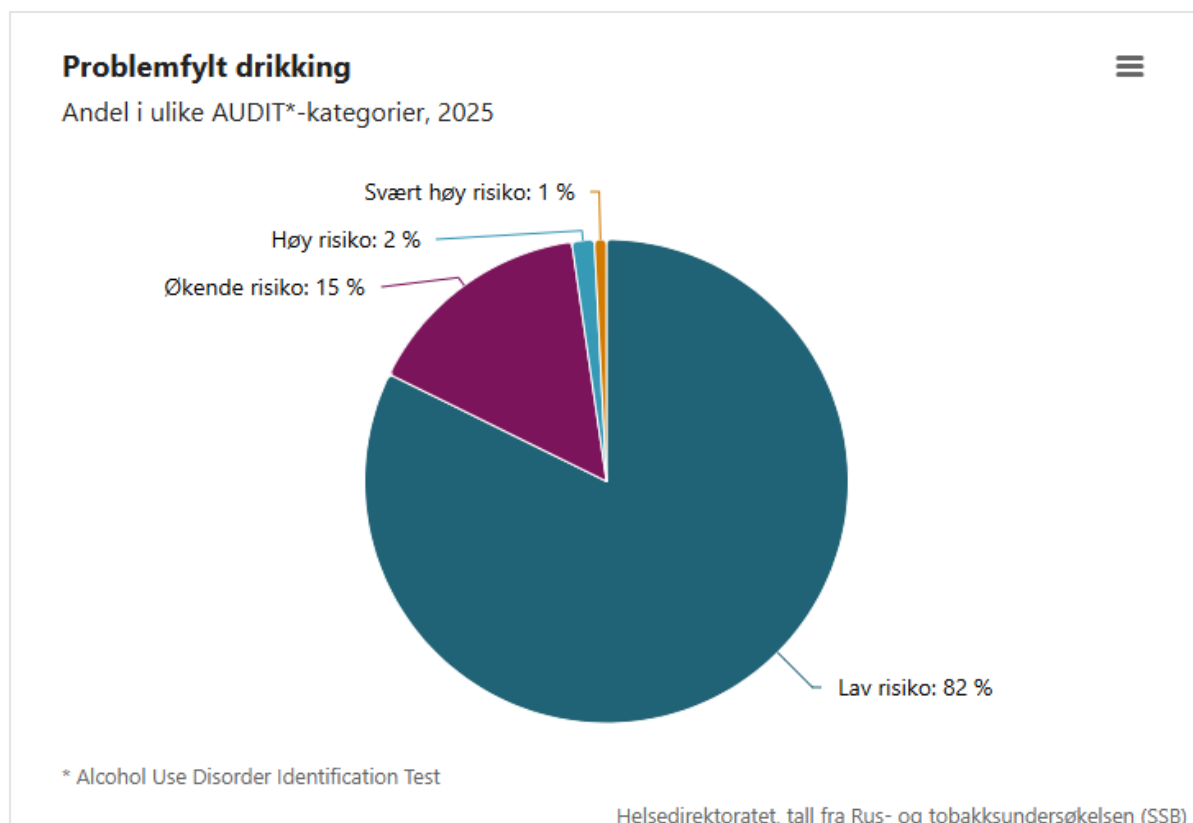

Problemfylt bruk av alkohol

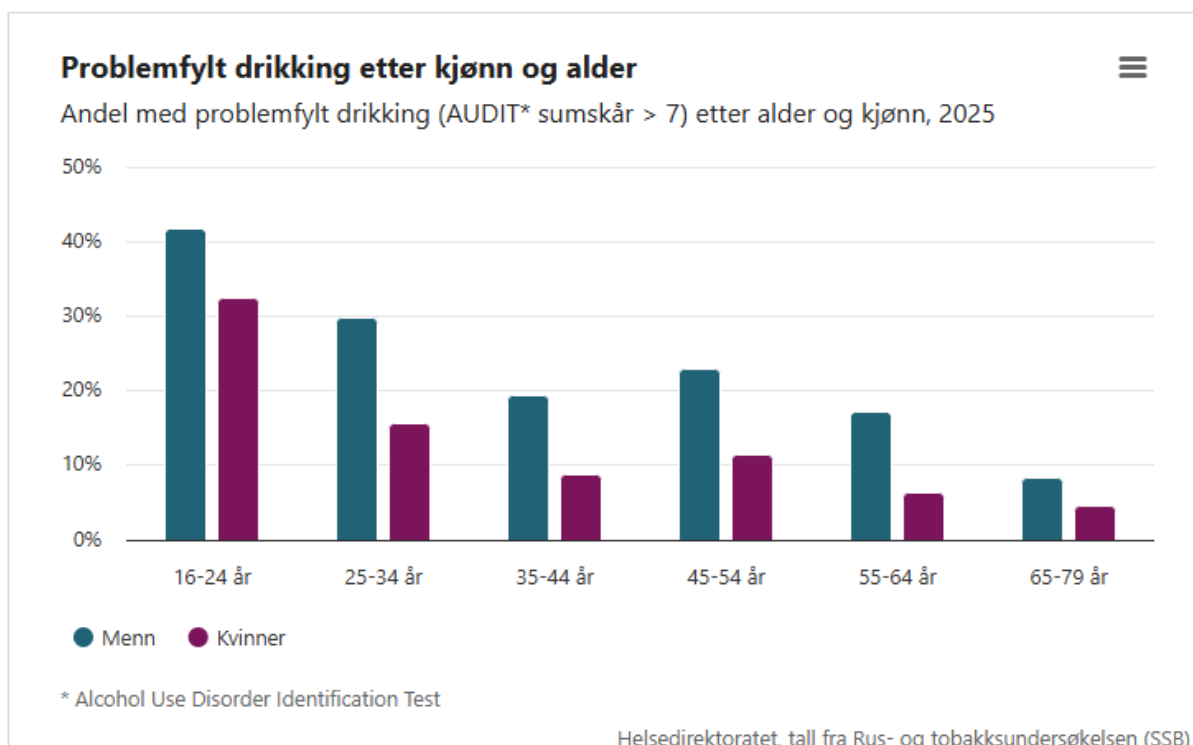
Vi har kartlagt problemfylt alkoholbruk gjennom screeningverktøyet Alcohol Use Disorder Identification Test ([AUDIT \(who.int\)](https://www.who.int)), som består av ti spørsmål om inntak (frekvens og mengde), negative konsekvenser og symptomer på avhengighet. Det utarbeides en sumskår fra 0 til 40, der 8 brukes som grenseverdi for problemfylt bruk, dvs. alkoholbruk med potensial for negative konsekvenser som på sikt kan være avhengighetsskapende. Skalaen kan videre deles inn i tre kategorier som angir ulik grad av risiko for å utvikle alkoholrelaterte problemer: «økende risiko» (8–15), «høy risiko» (16–19) og «svært høy risiko» (20–40). For hver av disse kategoriene beskrives ulike tiltak som helsepersonell anbefales å iverksette:

- Økende risiko: enkle råd om reduksjon av alkoholforbruk
- Høy risiko: rådgivning, motiverende samtale og oppfølging
- Svært høy risiko: vurder henvisning til mer spesialisert utredning og behandling

I 2025 hadde 18 % av deltakerne en skår som tilsier at de har et problemfylt alkoholbruk (AUDIT sumskår over syv), se figur under. De fleste av disse havnet i kategorien «økende risiko». Kun 2,3 % hadde en skår på 16 eller høyere («høy risiko» eller «svært høy risiko»).

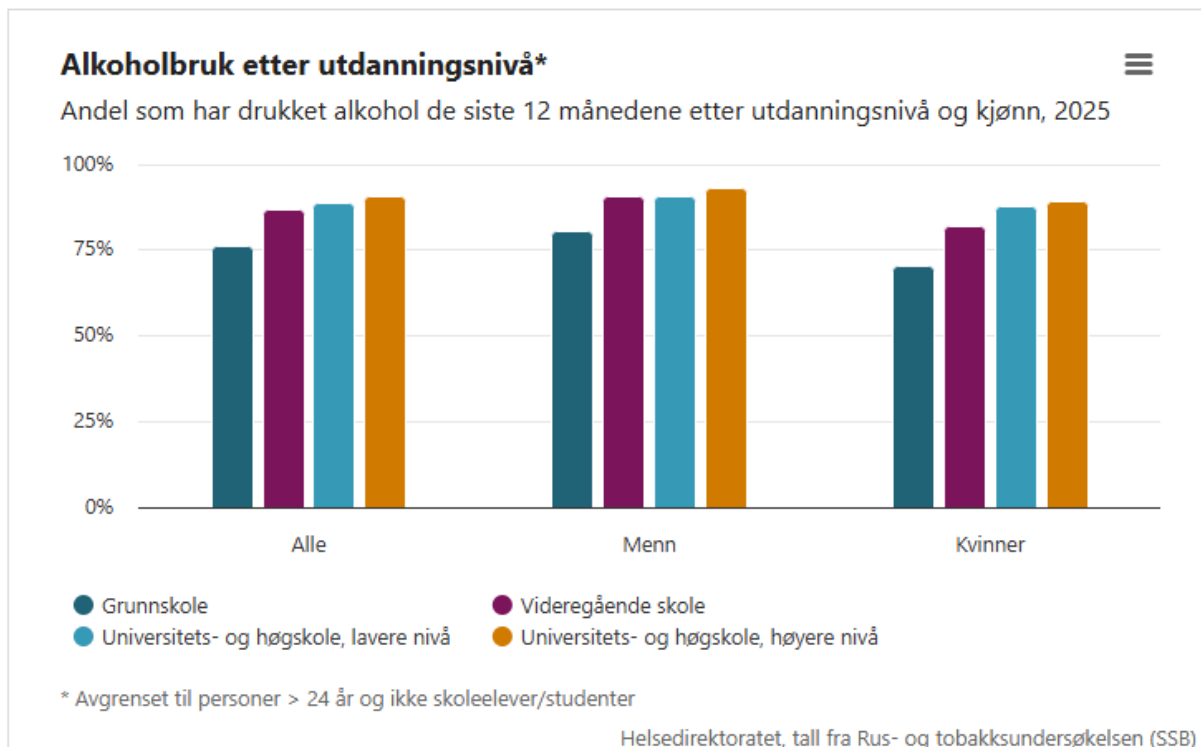
Andelen med problemfylt alkoholbruk var høyere blant menn (23 %) enn kvinner (13 %). For begge kjønn var problemfylt alkoholbruk mer utbredt i de yngste aldersgruppene, se figur under. Blant menn i alderen 16–24 år hadde om lag 4 av 10 et problemfylt alkoholbruk.

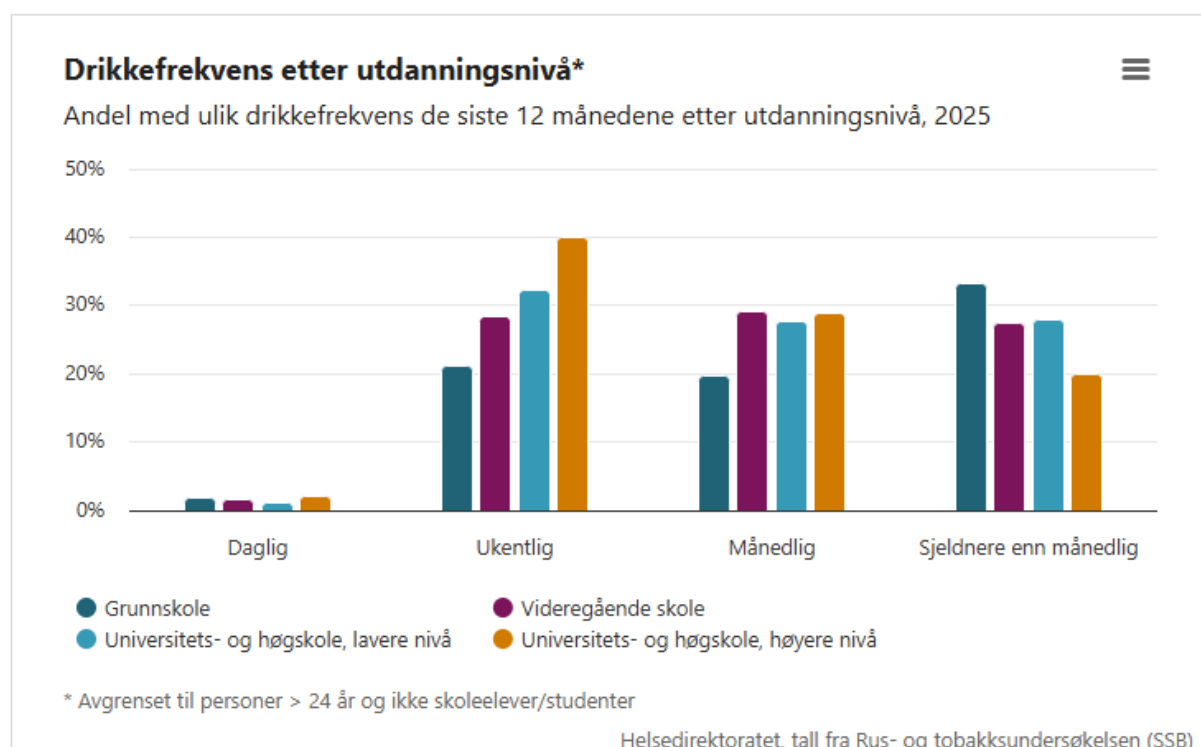
Sosiodemografiske forskjeller

Alkoholbruk etter utdanning

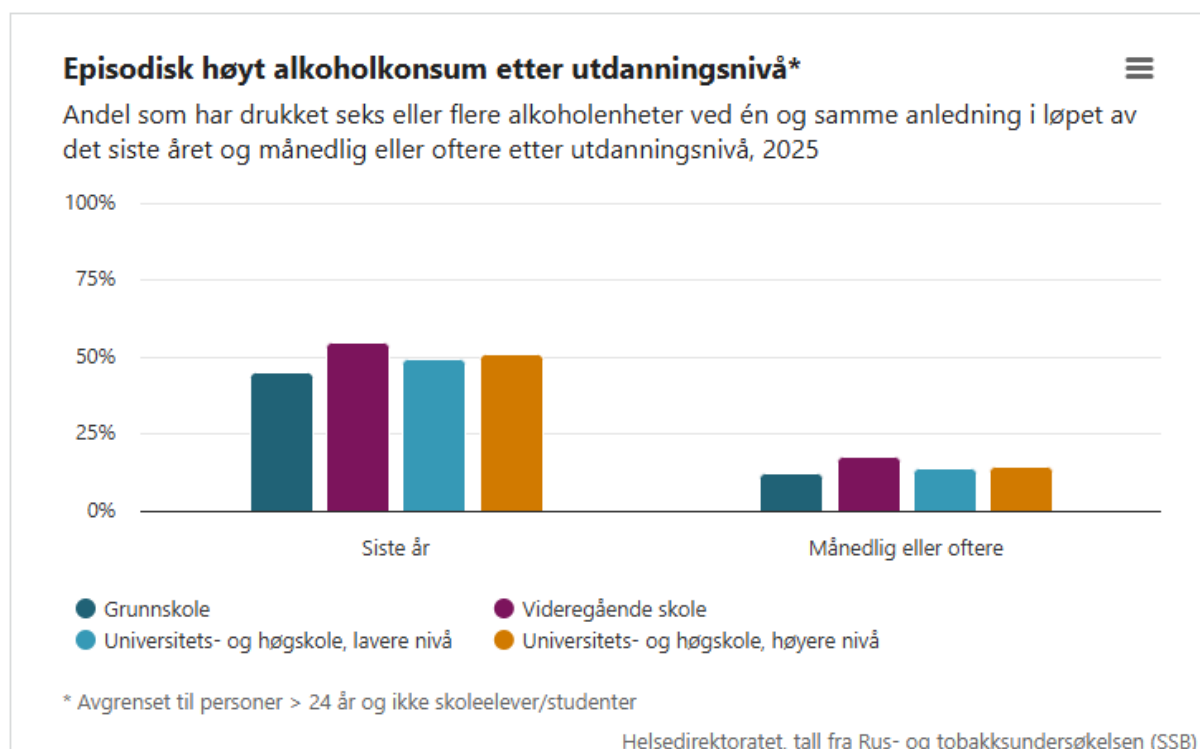
Alkoholbruk varierer mellom ulike befolkningsgrupper. Blant annet er det forskjeller etter utdanning. Andelen som har drukket alkohol i løpet av de siste 12 månedene øker med høyere utdanningsnivå, både for menn og kvinner.

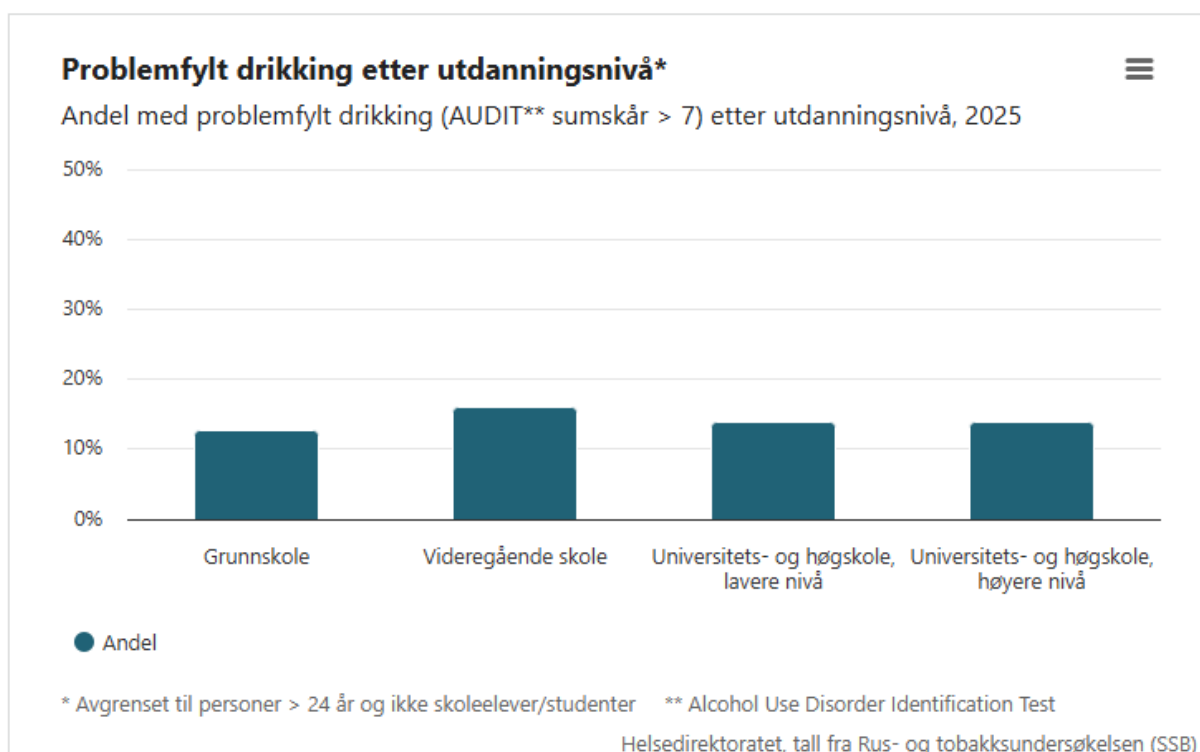
Personer med høyere utdanning har også et hyppigere drikkemønster. Mens 40 % i gruppen med universitets- og høgskoleutdanning på høyere nivå rapporterer om ukentlig drikking, er tilsvarende andel for personer med grunnskoleutdanning 21 %. Sistnevnte gruppe har også en lavere andel som drikker månedlig enn de øvrige utdanningsgruppene.

Det er mindre utdanningsforskjeller for episodisk høyt alkoholkonsum, definert som å ha drukket seks alkoholenheter eller flere ved én og samme anledning. Andelen som oppgir å ha gjort dette, både i løpet av det siste året og månedlig eller oftere, for de ulike utdanningsgruppene vises i figuren under.

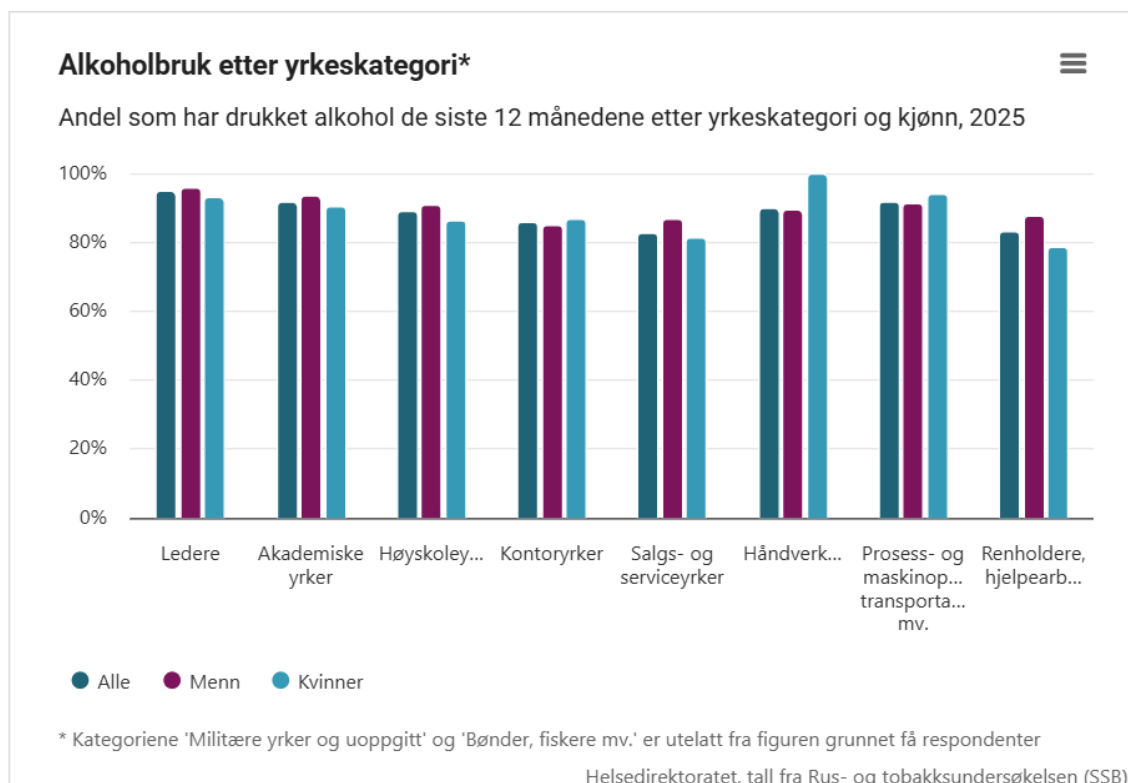

For andelen med problemfylt alkoholbruk (målt ved screeningverktøyet AUDIT) er utdanningsforskjellene også relativt små, se figur under.

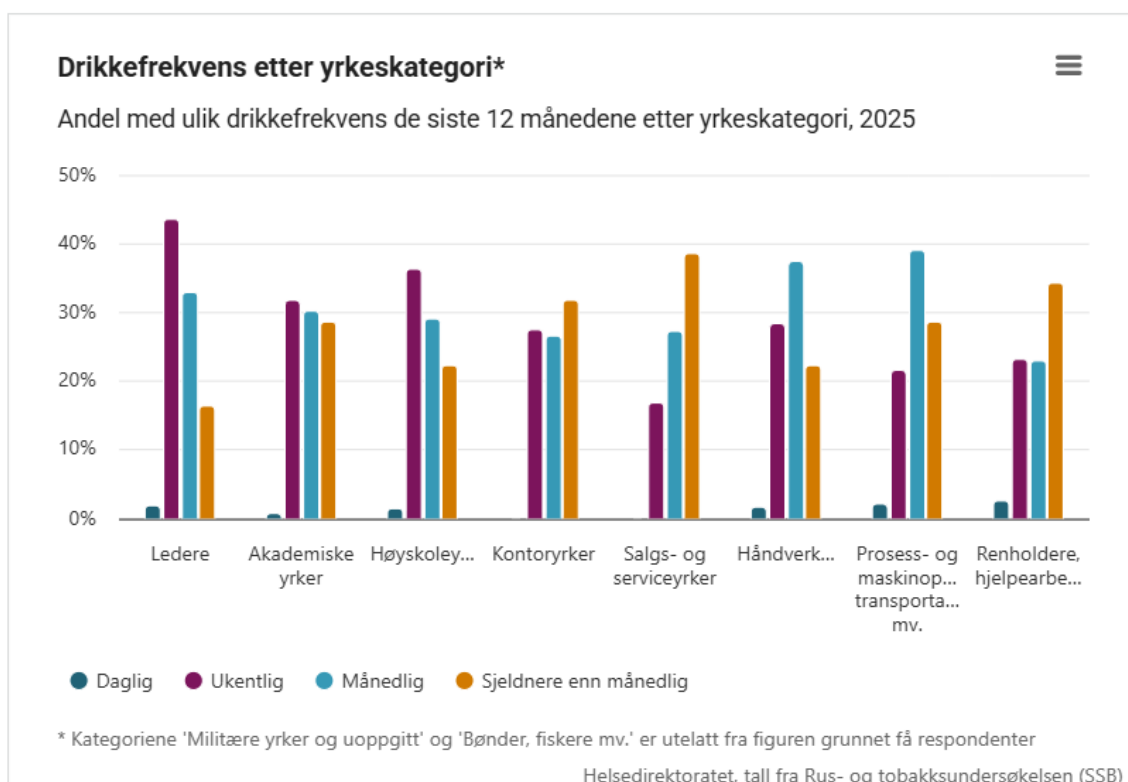

Alkoholbruk etter yrkeskategori

Alkoholbruk varierer også etter [yrke \(ssb.no\)](https://ssb.no), selv om forskjellene generelt er relativt små. Andelen som har drukket alkohol i løpet av de siste 12 månedene er høyest blant ledere (95 %) og lavest blant salgs- og servicearbeidere samt renholdere og hjelpearbeidere (begge kategorier 83 %).

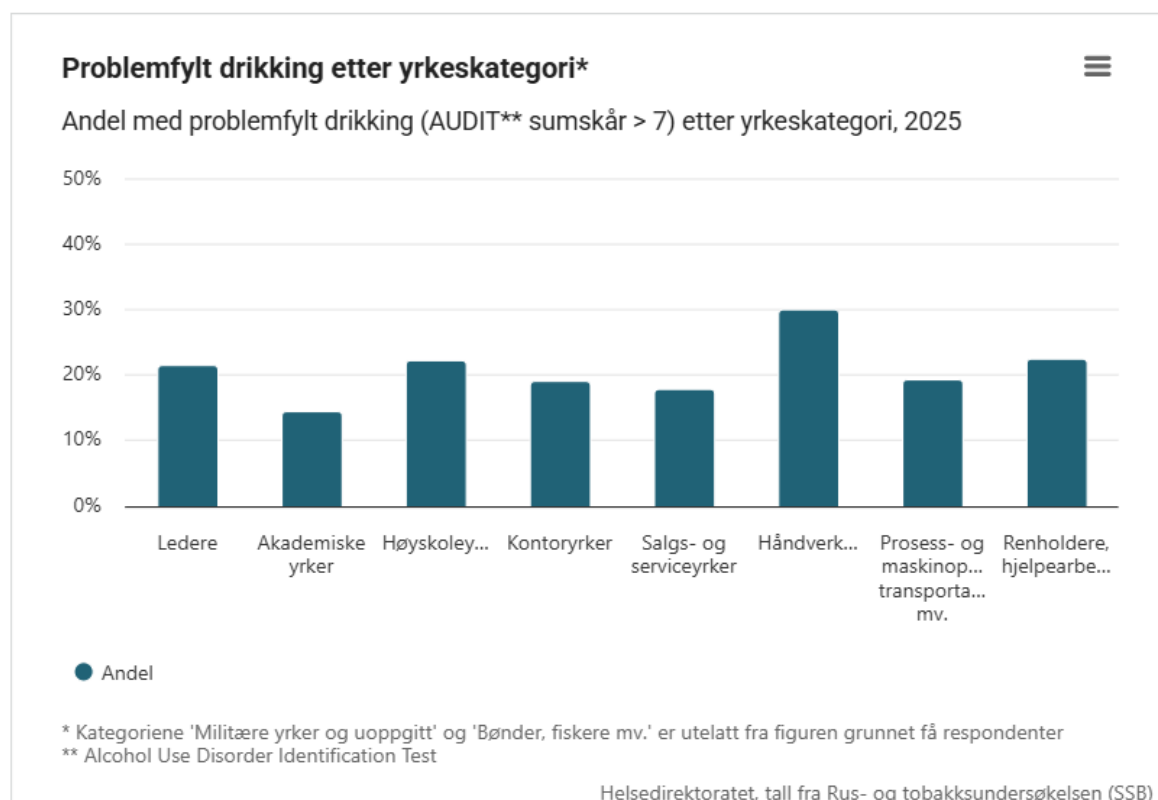
Ledere drikker også noe oftere enn andre yrkesgrupper. I 2025 rapporterte 44 % av ledere om ukentlig alkoholbruk. Andelen var lavest blant salgs- og servicearbeidere, hvor kun 17 % drakk ukentlig. Motsatt ser vi at andelen som oppgir å drikke sjeldnere enn månedlig var lavest blant ledere (16 %) og høyest blant salgs- og servicearbeidere (39 %).

Episodisk høyt alkoholkonsum er også utbredt blant ledere, samt blant prosess- og maskinoperatører, transportarbeidere og håndverkere. Andelen som har drukket seks alkoholenheter eller flere ved én og samme anledning i løpet av det siste året ligger på mellom 72–74 % for disse yrkeskategoriene. Andelen som gjør dette månedlig eller oftere er høyest for håndverkere (30 %). Episodisk høyt alkoholkonsum er lavest blant salgs- og servicearbeidere samt personer med akademiske yrker.

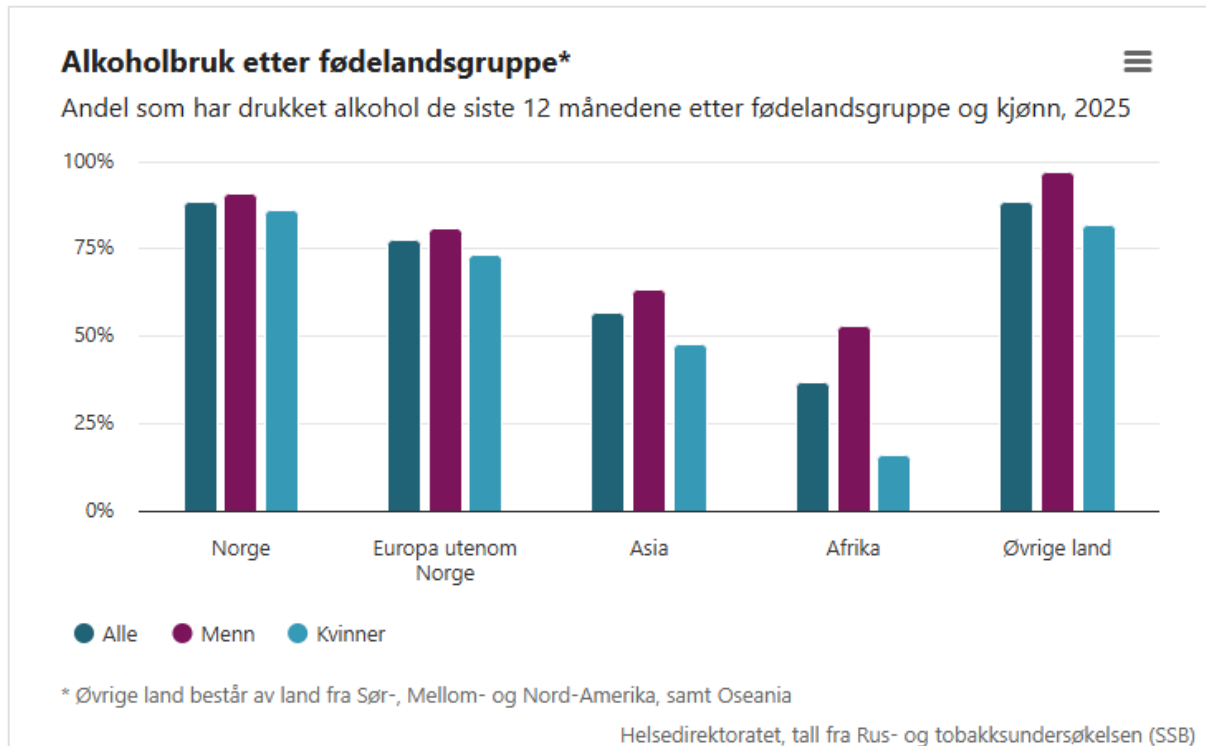

Andelen med problemfylt alkoholbruk (målt ved screeningverktøyet AUDIT) er høyest blant håndverkere (30 %) og lavest blant personer med akademiske yrker (15 %).

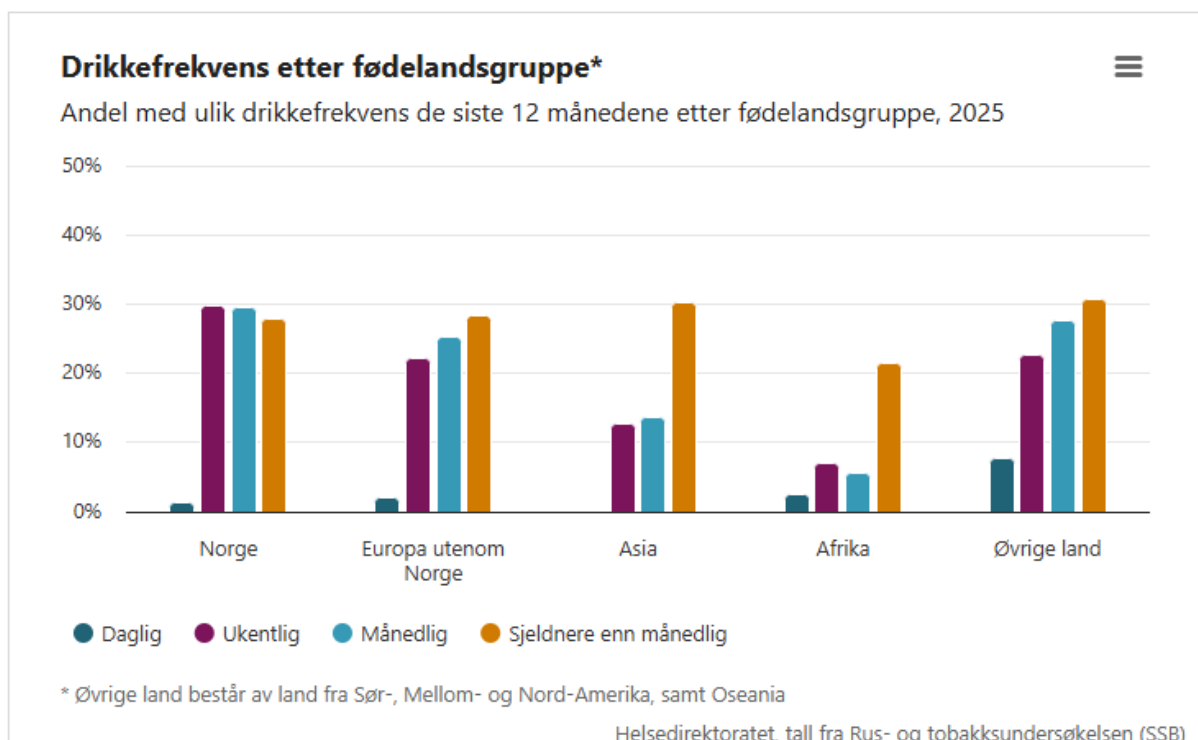

Alkoholbruk etter fødelandsgruppe

Det er store forskjeller i alkoholbruk etter fødelandsgruppe. Andel som har drukket alkohol i løpet av det siste året er høyest blant personer født i Norge, samt i kategorien øvrige land (som består av land fra Sør-, Mellom- og Nord-Amerika, samt Oseania). Andelen er mye lavere i afrikanske og asiatiske land, og særlig blant kvinner født i afrikanske land (16 %).

Personer født i Norge har høyest andel som drikker alkohol ukentlig eller månedlig. Personer født i afrikanske land har lavest andel med slike drikkemønstre.

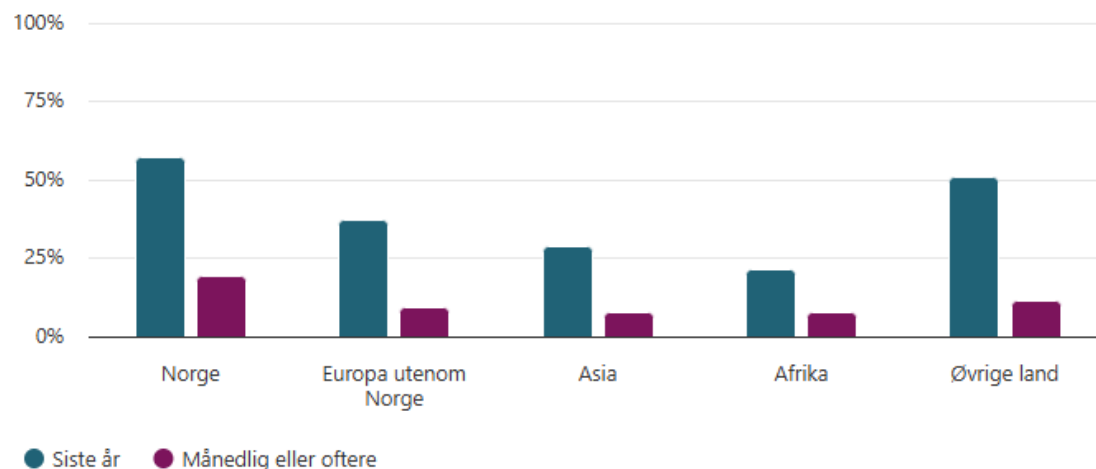

Det samme mønsteret ser vi for episodisk høyt alkoholkonsum og problemfylt alkoholbruk, hvor andelen er høyest blant personer født i Norge og lavest blant personer født i afrikanske og asiatiske land.

Episodisk høyt alkoholkonsum etter fødelandsgruppe*

Andel som har drukket seks eller flere alkoholenheter ved én og samme anledning i løpet av det siste året og månedlig eller oftere etter fødelandsgruppe, 2025

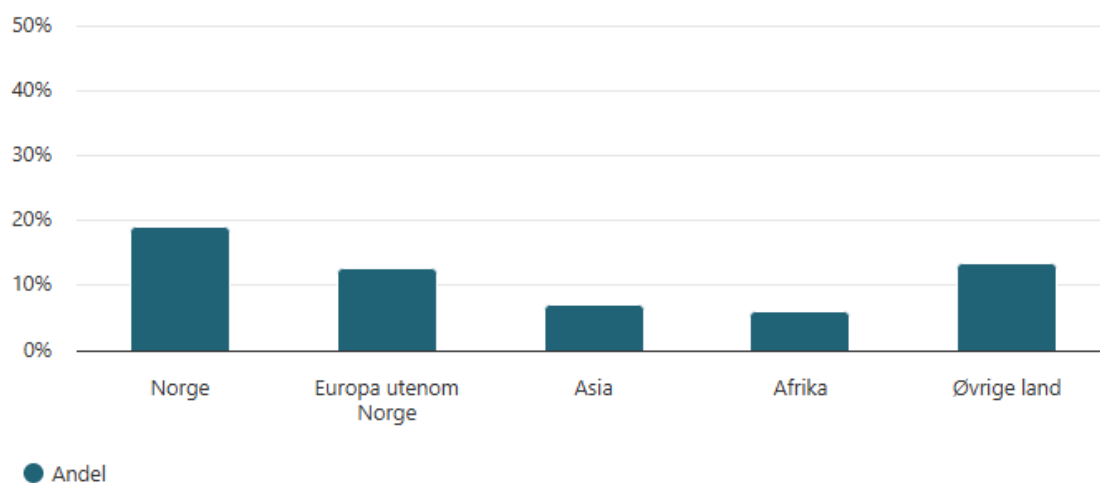
* Øvrige land består av land fra Sør-, Mellom- og Nord-Amerika, samt Oseania

Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Problemfylt drikking etter fødelandsgruppe*

Andel med problemfylt drikking (AUDIT** sumskår > 7) etter fødelandsgruppe, 2025

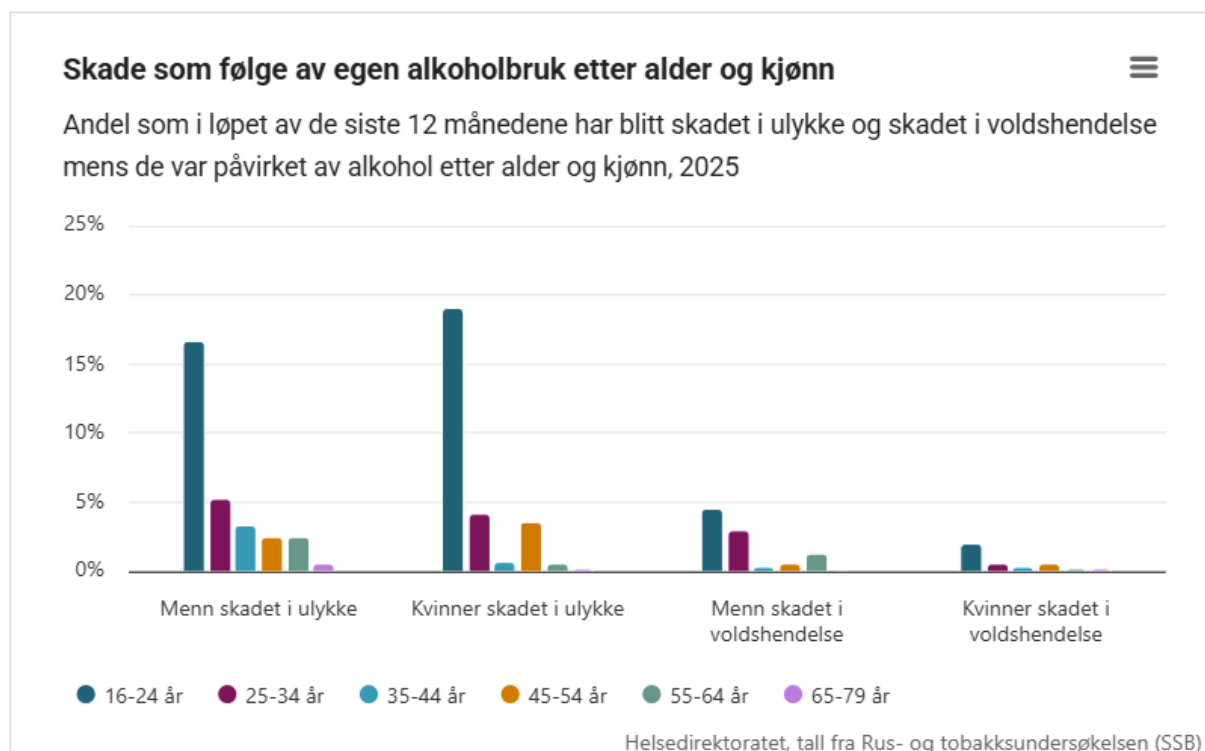
* Øvrige land består av land fra Sør-, Mellom- og Nord-Amerika, samt Oseania ** Alcohol Use Disorder Identification Test

Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Negative konsekvenser av egen og andres alkoholbruk

Bruk av alkohol kan forårsake en rekke negative konsekvenser. For den som drikker er alkohol i ytterste konsekvens dødelig. Tall fra Dødsårsaksregisteret viser at det i 2024 var om lag 420 [alkoholutløste dødsfall \(fhi.no\)](https://fhi.no/tema/alkohol/alkoholrelaterte-skader-og-sykdommer) i Norge, dvs. dødsfall som utelukkende skyldes alkoholmisbruk. I tillegg er alkoholbruk en medvirkende årsak til mange dødsfall. Foruten dødsfall, behandler helsetjenesten mange personer for [alkoholrelaterte skader og sykdommer \(fhi.no\)](https://fhi.no/tema/alkohol/alkoholrelaterte-skader-og-sykdommer). De siste årene er om lag 26 000 pasienter behandlet for alkoholrelaterte tilstander i spesialisthelsetjenesten årlig, mens 12 000 pasienter er årlig behandlet for kronisk eller akutt alkoholmisbruk hos kommunal legevakt.

Videre bidrar alkoholbruk til mange fysiske skader. I 2025 oppga 4,5 % av befolkningen at de har blitt skadet i en ulykke mens de var påvirket av alkohol minst én gang i løpet av de siste 12 månedene, mens 1,0 % rapporterte å ha blitt skadet i en voldshendelse. Forekomst av slike skader er noe høyere blant menn (henholdsvis 4,8 % og 1,5 %) enn kvinner (henholdsvis 4,2 % og 0,6 %), og er for begge kjønn mest utbredt i aldersgruppen 16–24 år, se figur under. I tillegg oppga 1,8 % at de har blitt påført fysisk skade av noen andre som var alkoholpåvirket i løpet av det siste året. Også slike skader rammer oftere menn og den yngste aldersgruppen.

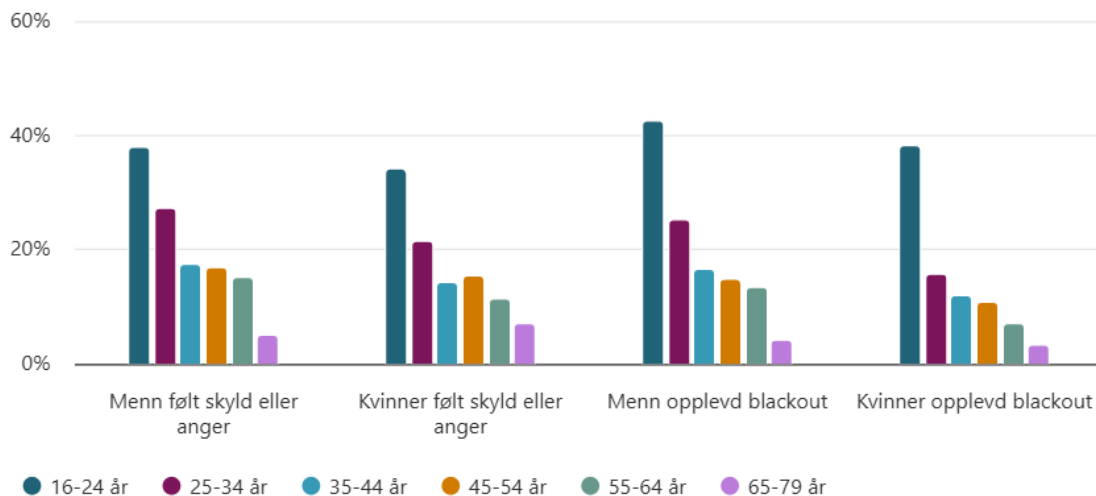

Alkoholbruk kan dessuten medføre ulike negative sosiale konsekvenser. For eksempel oppgir 18 % av befolkningen å ha hatt skyldfølelse eller følt anger etter å ha drukket i løpet av det siste året, mens 16 % har drukket så mye at de ikke har husket hva som skjedde kvelden før (blackout). Disse konsekvensene er også mer utbredt i den yngste aldersgruppen og skjer langt sjeldnere blant eldre.

Negative sosiale konsekvenser av egen alkoholbruk etter alder og kjønn

Andel som i løpet av de siste 12 månedene har følt skyld eller anger og ikke husket hva som skjedde kvelden før (blackout) fordi de har drukket, etter alder og kjønn, 2025

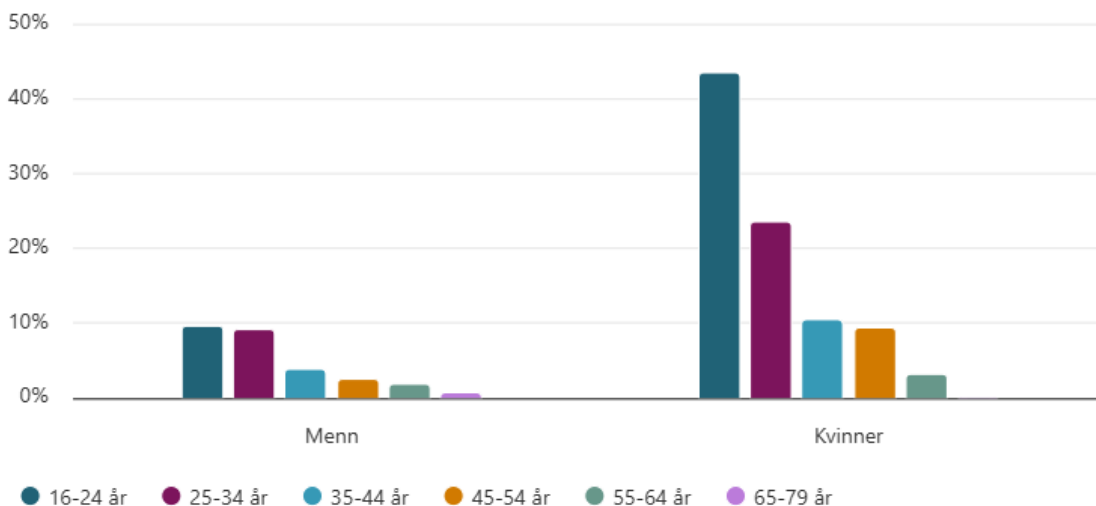
Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Videre oppgir 9 % av befolkningen å ha opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet av noen som var alkoholpåvirket i løpet av de siste 12 månedene. Blant de som rapporterer denne opplevelsen er det en overvekt (ca. 60 %) som oppgir at dette har skjedd mer enn én gang det siste året. Det er særlig yngre kvinner som rapporterer om uønsket seksuell oppmerksomhet i forbindelse med andres alkoholbruk. I aldersgruppen 16–24 år har 44 % av kvinner opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet minst én gang det siste året.

Uønsket seksuell oppmerksomhet som følge av andres alkoholbruk etter alder og kjønn

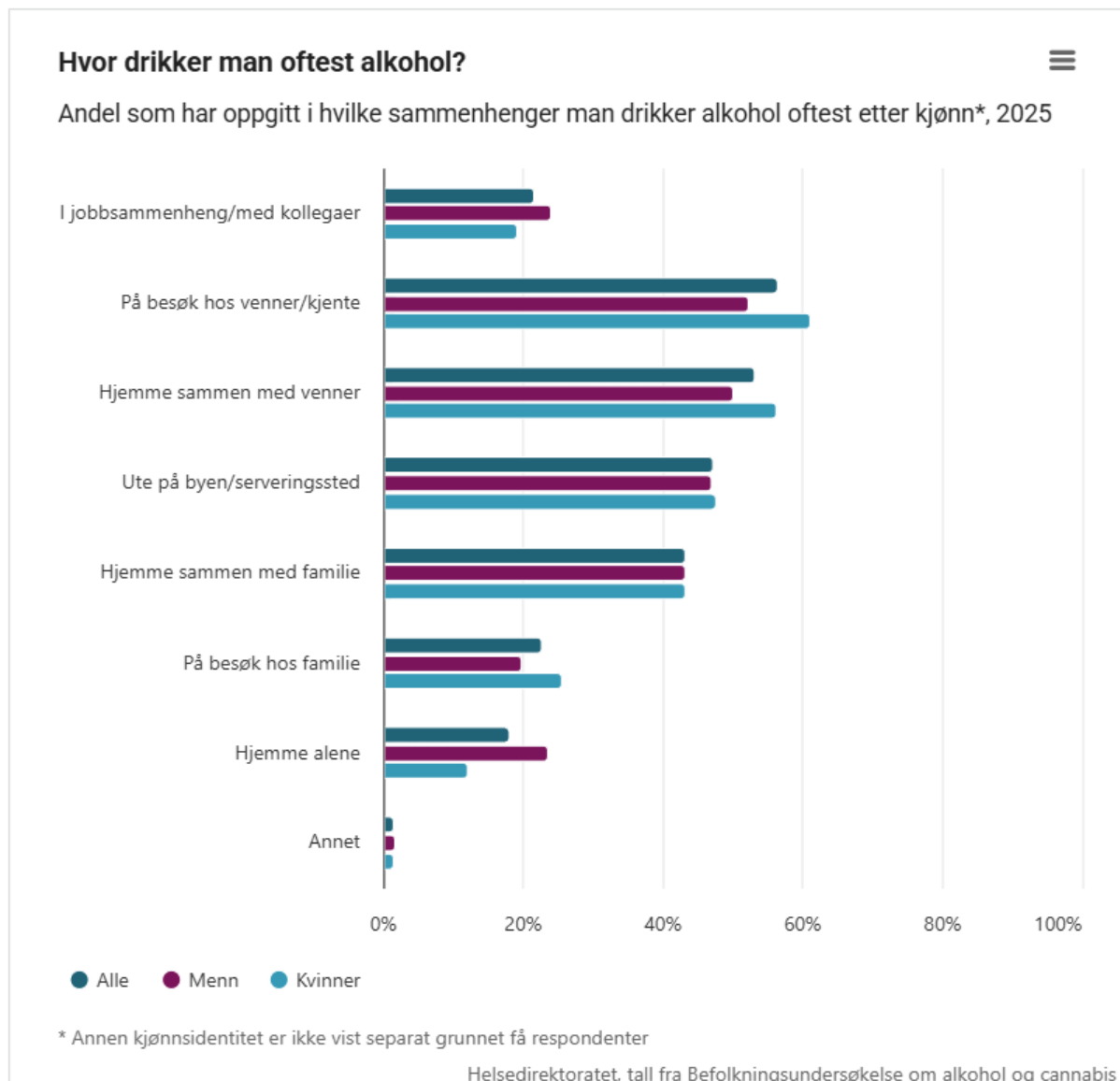
Andel som i løpet av de siste 12 månedene har opplevd uønsket seksuell oppmerksomhet av noen som var alkoholpåvirket, etter alder og kjønn, 2025

Helsedirektoratet, tall fra Rus- og tobakksundersøkelsen (SSB)

Hvor drikker vi?

Fra Befolkningsundersøkelsen om alkohol og cannabis oppga de som har drukket alkohol i 2025 at de oftest drakk på besøk hos venner/kjente (56 %) eller hjemme sammen med venner (53 %). Andelen som oppga å drikke hjemme alene var 18 % i 2025. Tallene indikerer noen kjønnsforskjeller i hvor det drikkes, f.eks. er det flere menn enn kvinner som drikker hjemme alene.

3. Alkoholomsetning

Omsetningstall for alkohol omhandler salg av alkohol. For å få et mest mulig komplett bilde av alkohol som befolkningen i Norge kjøper, legger vi sammen alkoholomsetning fra dagligvarehandelen, Vinmonopolet og restauranter, barer og liknende i Norge, med salg fra taxfree ved ankomst og grensehandel i Sverige. Statistisk Sentralbyrå (SSB) publiserer tall om alkoholomsetningen i Norge på bakgrunn av skattemeldingen for særavgifter som registreres hos Skatteetaten av hver enkelt avgiftspliktig virksomhet. Tallene fra SSB omfatter ikke omsetning fra taxfree eller turistimport. Helsedirektoratet bearbeider salgstall av alkohol fra taxfreehandelen ved norske flyplasser fått fra Airport Retail Norway og Travel Retail Norway for å beregne anslag på alkohol kjøpt ved ankomst fra utlandet på norske flyplasser. I tillegg hentes tall fra grensehandel i Sverige fra Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN). Les mer i kapittelet om metode. Disse tallene legges sammen for å gi et estimat på totalomsetningen av alkohol som konsumeres i Norge. For å kunne sammenligne alkoholomsetningen for ulike drikketyper, over tid og mellom land, omregnes vareliter alkoholholdig drikk til liter ren alkohol og deles på antall innbyggere, 15 år og eldre, for hvert enkelt år.

I taxfreehandelen kan alkohol omsettes uten avgifter. Salgstall fra taxfreehandelen i 2025 i ren alkohol var 935 000 liter, som er noe lavere enn det som ble rapportert i 2023 og 2024. Omregnet til liter ren alkohol per innbygger 15 år og eldre, utgjør taxfreesalget 0,20 liter per person i 2025.

Avgiftsbelagt omsetning, samt salg fra taxfree ved ankomst og grensehandel i Sverige av alkohol i 1000 liter for ulike varegrupper og 1000 liter ren alkohol, 2023–2025

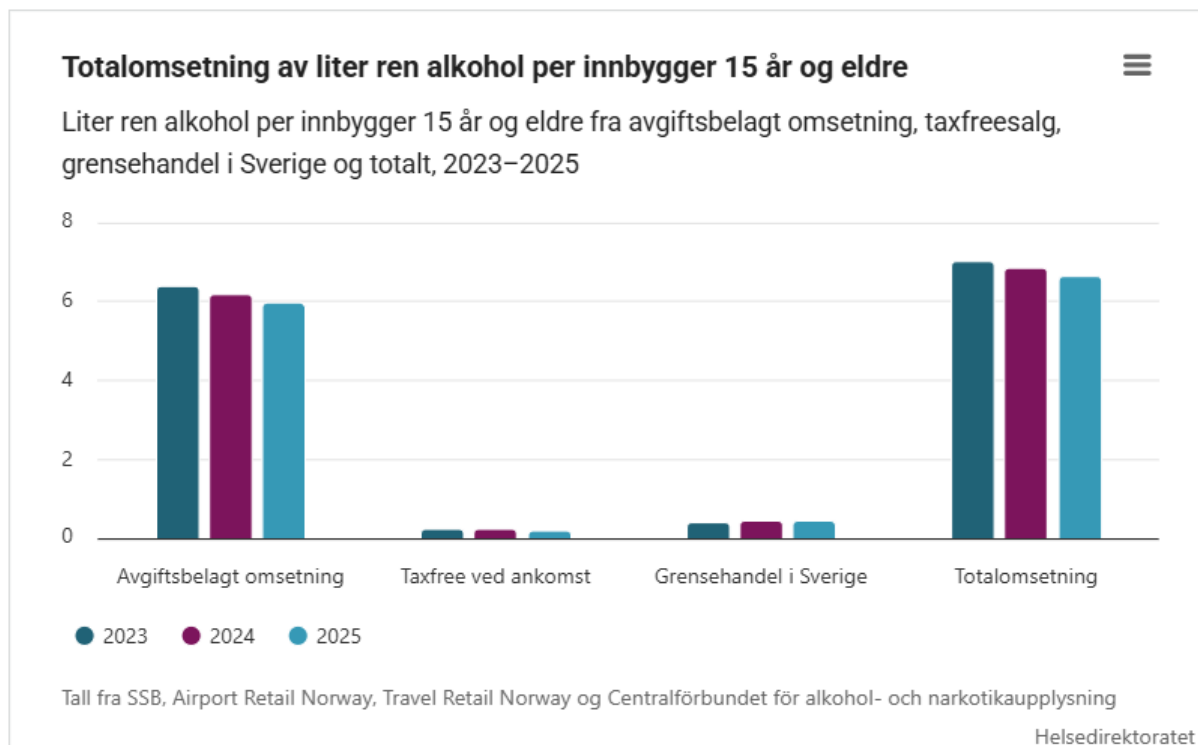
Varegruppe og ren alkohol (1000 liter)	Kilde	2023	2024	2025
Øl	Avgiftsbelagt	263101	260879	257526
	Taxfree	1930	1827	1693
	Grensehandel i Sverige*			
	Sum øl	265031	262706	259219
Vin/hetvin	Avgiftsbelagt	89608	86753	85185
	Taxfree (vin)	3729	3666	3539
	Taxfree (hetvin)	326	324	311
	Grensehandel i Sverige*			
	Sum vin/hetvin	93663	90742	89035
Brennevin	Avgiftsbelagt	12470	11964	11389
	Taxfree	1180	1075	953
	Grensehandel i Sverige*			
	Sum brennevin	13650	13039	12342
Rusbrus/sider*	Avgiftsbelagt	26643	28690	29553
	Taxfree			
	Grensehandel i Sverige*			
	Sum rusbrus/sider	26643	28690	29553
Ren alkohol	Avgiftsbelagt	29142	28562	28051
	Taxfree	1060	1007	935
	Grensehandel i Sverige	1865	2073	2049
	Sum ren alkohol	32067	31642	31035

*Rusbrus er ikke egen varekategori for taxfree, og tall for grensehandel etter varegruppe er ikke tilgjengelig.

Helsedirektoratet, tall fra SSB, Airport Retail Norway, Travel Retail Norway og Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning.

Estimeringen av totalomsetningen av alkohol som konsumeres i Norge presenteres i figuren under. Mengde ren liter alkohol per innbygger 15 år og eldre fra grensehandel i Sverige er om lag dobbelt så høy som fra taxfreehandel, og var i 2025 0,44 liter per person.

I 2025 var estimert totalomsetning for alkohol konsumert i Norge av ren liter alkohol 6,62 liter per person 15 år og eldre, som er noe lavere enn i 2024 og 2023. Nedgangen i totalomsetningen de siste årene ser i hovedsak ut til å komme fra nedgangen i den avgiftsbelagte omsetningen, da tall fra taxfreehandel og grensehandel i Sverige er relativt stabile. Estimerer for totalomsetning av alkohol mangler tall på alkohol som innføres fra andre land og salg av alkohol fra bl.a. ferger og om bord på fly i internasjonal trafikk.

4. Forvaltning av alkoholloven

Statlig forvaltning av alkoholloven

Statlig tilvirkningsbevilling

Produksjon og videreforedling av alkohol (tilvirkning) krever enten kommunal salgs- eller skjenkebevilling med utvidet rett til tilvirkning, eller statlig tilvirkningsbevilling. Det er Helsedirektoratet som gir og fører kontroll med de statlige tilvirkningsbevillingene. Per 31. desember 2025 var det totalt 328 gjeldende statlige tilvirkningsbevillinger fordelt mellom følgende kategorier:

1. Drikk med mindre enn 22 volumprosent alkohol som ikke er brennevin: 246 bevillinger
2. Brennevin: 9 bevillinger
3. All alkoholholdig drikk: 73 bevillinger

I 2025 ble det innvilget totalt 26 nye statlige tilvirkningsbevillinger.

Skjenkebevilling for fly og tog

Tog som er kollektive transportmidler og fly på innenlandske flyvninger kan søke Helsedirektoratet om statlig skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1 (øl/rusbrus) og 2 (vin). Totalt fire bevillinger var gjeldende per 31. desember 2025.

Skjenkebevilling til forswarets messer for militært tilsatte

Per 31. desember 2025 hadde 46 messer for militært ansatte en gjeldende skjenkebevilling for alkoholholdig drikk i gruppe 1 (øl/rusbrus), gruppe 1 og 2 (øl/rusbrus og vin), eller all alkoholholdig drikk (øl/rusbrus, vin og brennevin).

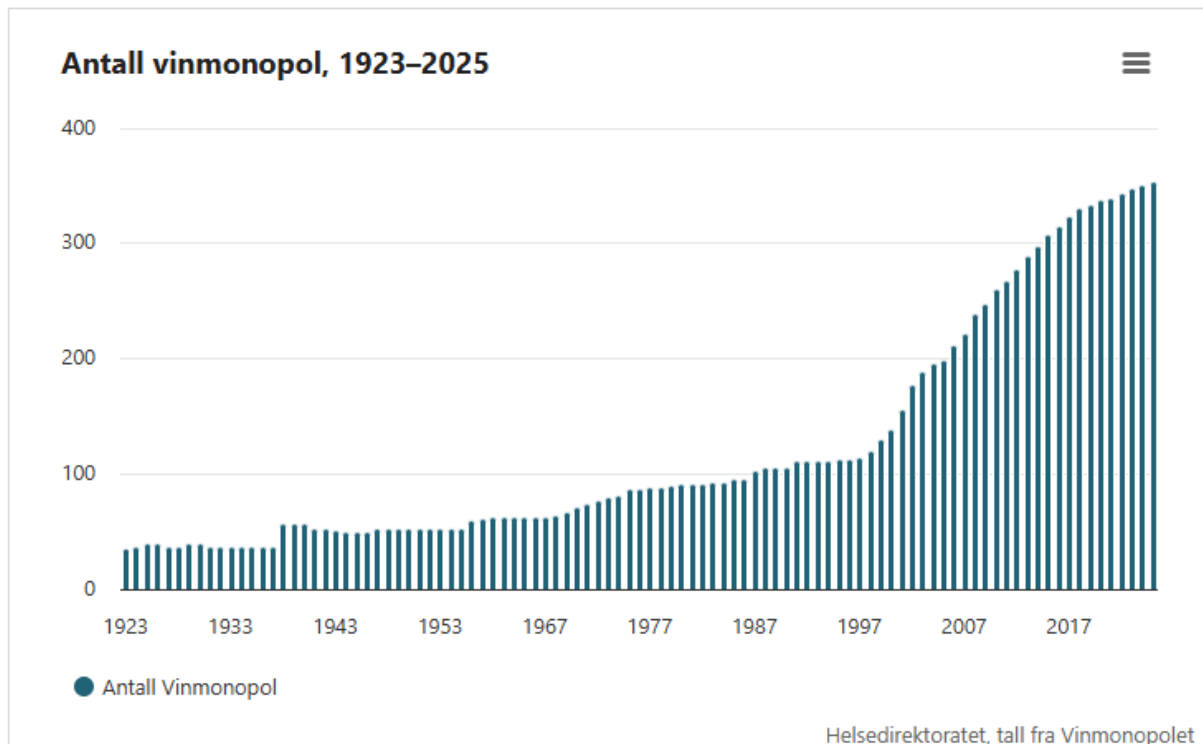
Kommunal forvaltning av alkoholloven

Data om kommunenes forvaltning av alkoholloven kommer fra spørreskjema som kommunene besvarer. Kommunene plikter etter anmodning å gi opplysninger om kommunens forvaltning, jf. alkoholforskriften § 7-3. Av 357 kommuner i 2024, svarte 349 (98 %) på undersøkelsen.

Salgs- og skjenkebevillinger

Vinmonopol

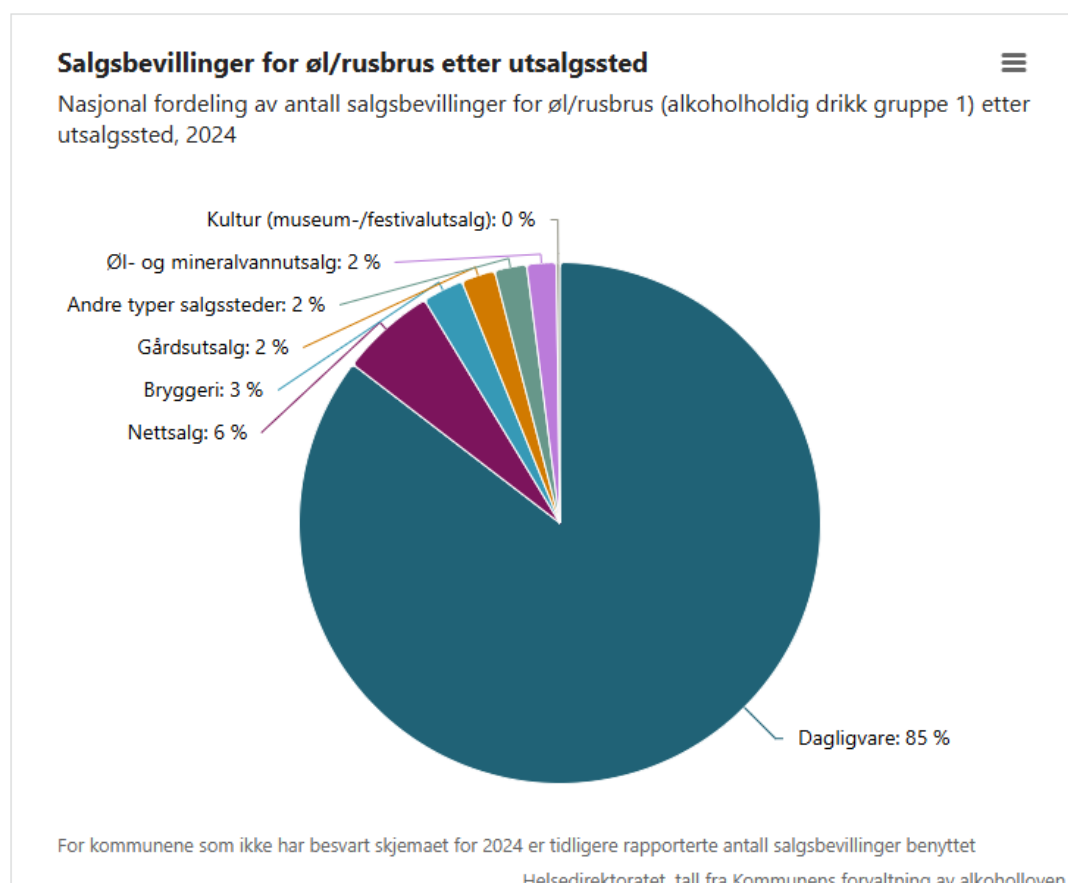
Omtrent 95 % av befolkningen bor i en kommune med eget vinmonopolutsalg, ifølge [Vinmonopolets egne tall](#). Tall fra Vinmonopolet viser at antall utsalg har økt, særlig siden slutten av 1990-tallet. Utviklingen kan ses i sammenheng med endringer i reguleringen av antall polutsalg, og spesielt avvikling av ordningen med Landsplan for AS Vinmonopolet på starten av 2000-tallet. I dag foreslår Vinmonopolets styre antall nye butikker for året. Kommunen behandler søknad om bevilling innenfor sitt område og godkjenner nye utsalg.

Salgsbevilling

Nesten alle (99 %) kommuner i Norge rapporterer i 2024 å ha minst ett utsalg for alkohol i gruppe 1, som vil si øl, rusbrus og lignende drikkevarer.

Totalt antall salgsbevillinger for salg av øl/rusbrus (alkoholholdig drikk gruppe 1) i 2024 var 4733. Dette tallet inkluderer tidligere rapportert antall salgsbevillinger fra kommunene som ikke har besvart skjema for 2024. Om lag 85 % av alle salgsbevillingene i Norge er gitt til dagligvarehandelen og resterende fordeling er vist i figuren under.

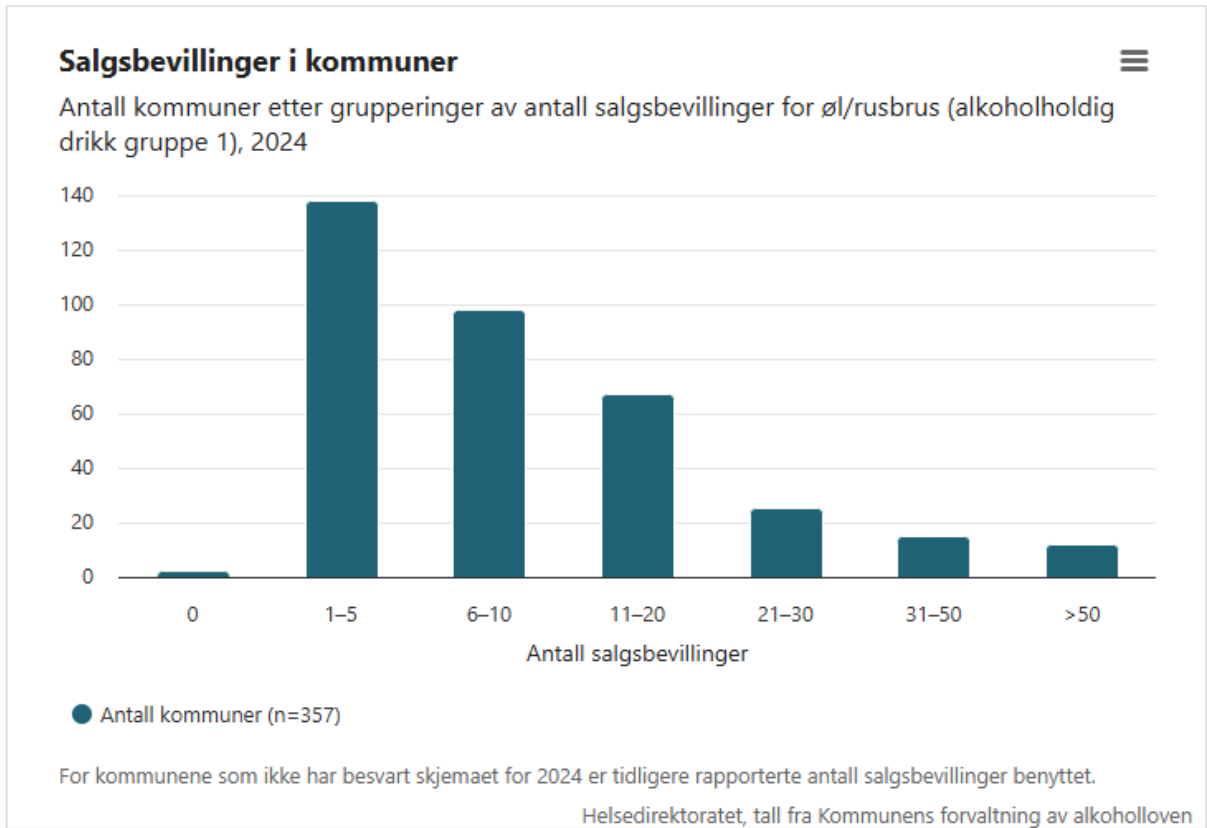
Som vist i tabellen under har 355 kommuner gitt salgsbevilling til dagligvarehandelen. Samtidig er det stor variasjon i hvor mange salgsbevillinger som er gitt til andre typer utsalgssteder.

Antall kommuner med bevillinger for salg av øl/rusbrus (alkoholholdig drikk gruppe 1) etter utsalgssted og spredning av antall bevillinger i en enkelt kommune, 2024

Type utsalgssted	Antall kommuner (n=355)	Antall bevillinger i en enkelt kommune (min-maks)
Dagligvare	355	1–403
Nettsalg	115	1–50
Bryggeri	83	1–15
Gårdsutsalg	53	1–23
Andre utsalgssteder	51	1–8
Øl- og mineralvannutsalg	25	1–30
Kultur (museum-/festivalutsalg)	10	1–1

For kommunene som ikke har besvart skjemaet for 2024 er tidligere rapporterte antall salgsbevillinger benyttet.

Antall salgsbevillinger for øl/rusbrus (alkoholholdig drikk gruppe 1) i kommunene varierer mellom 1 og 473. Om lag 66 % av kommunene i Norge har gitt mellom én og ti salgsbevillinger, se figur under. Totalt 39 % av kommunene har gitt én til fem salgsbevillinger, men dette henger også sammen med at det er mange små kommuner i Norge.

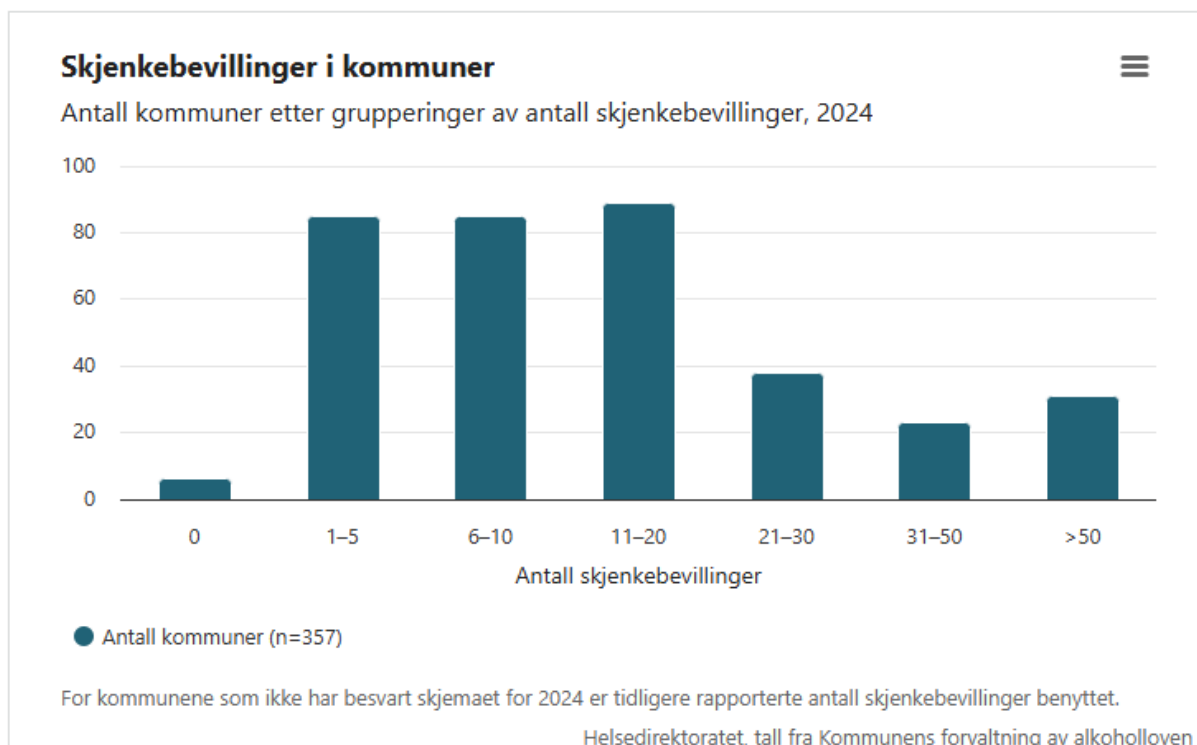

Skjenkebevilling

Totalt antall skjenkebevillinger i 2024 var 8801. Dette inkluderer tidligere rapportert antall skjenkebevillinger fra kommunene som ikke har besvart spørsmålet for 2024. De fleste skjenkebevillingene (86 %) er gitt for skjenking av alle alkoholgruppene (øl/rusbrus, vin og brennevin), og 347 kommuner har skjenkebevilling for alle alkoholgrupper.

Det er seks kommuner (Aukra, Brønnøy, Sørfold, Lødingen, Våler (Viken) og Hyllestad) som rapporterte å ikke ha gitt noen skjenkebevilling i 2024. Det er stor variasjon i antall

skjenkebevillinger i kommunene, som er naturlig fordi kommuner har ulikt innbyggerantall. Om lag én av fire kommuner har mellom elleve og tjue skjenkebevillinger, mens ti kommuner rapporterte å ha mellom 100 og 1390 skjenkebevillinger. Disse kommunene er Bergen, Bodø, Drammen, Kristiansand, Nordre Follo, Oslo, Porsgrunn, Stavanger, Tromsø og Trondheim.

Det var 141 kommuner (av 349) som oppga at de hadde gitt totalt 931 skjenkebevillinger (inkl. ambulerende bevillinger) til andre steder enn barer, diskotek, klubber, kaféer og restauranter. De fleste av skjenkebevillingene som var gitt til andre steder enn dette var gitt til transportmidler (eks. båt), kultur (kino, museer, konserthus, bibliotek) og selskapslokaler, se antall under. Av skjenkebevillingene som var gitt til andre steder enn barer, diskotek, klubber, kaféer og restauranter, var det 57 kommuner som hadde gitt det til kultur (kino, museer, konserthus, bibliotek).

Antall skjenkebevillinger* og antall kommuner med skjenkebevillinger til andre steder enn barer, diskotek, klubber, kaféer og restauranter, 2024

Bevillingssted	Antall bevillinger (n=931)	Antall kommuner (n=141)
Transportmidler (eks. båt)	166	46
Kultur (kino, museer, konserthus, bibliotek)	138	57
Selskapslokaler	137	42
Annet	131	51
Kantiner	102	18
Turisthytter	67	26
Idrettsarena (utendørs og innendørs)	54	30
Alders- og sykehjem/eldresenter el. liknende	49	26
Festival	38	24
Opplevelsessenter	23	16
Frisør/spa og velvære	22	16
Klær-/sko-/interiørbutikker el. liknende.	4	3

* Antallet skjenkebevillinger inkluderer ambulerende bevillinger.

Vilkår for skjenkebevillinger

Om lag halvparten (177 av 349) av kommunene har svart at de i 2024 hadde vilkår knyttet til noen av skjenkebevillingene. For skjenkebevillinger med vilkår, var det hyppigst rapportert å bruke ordensvakter på stedet.

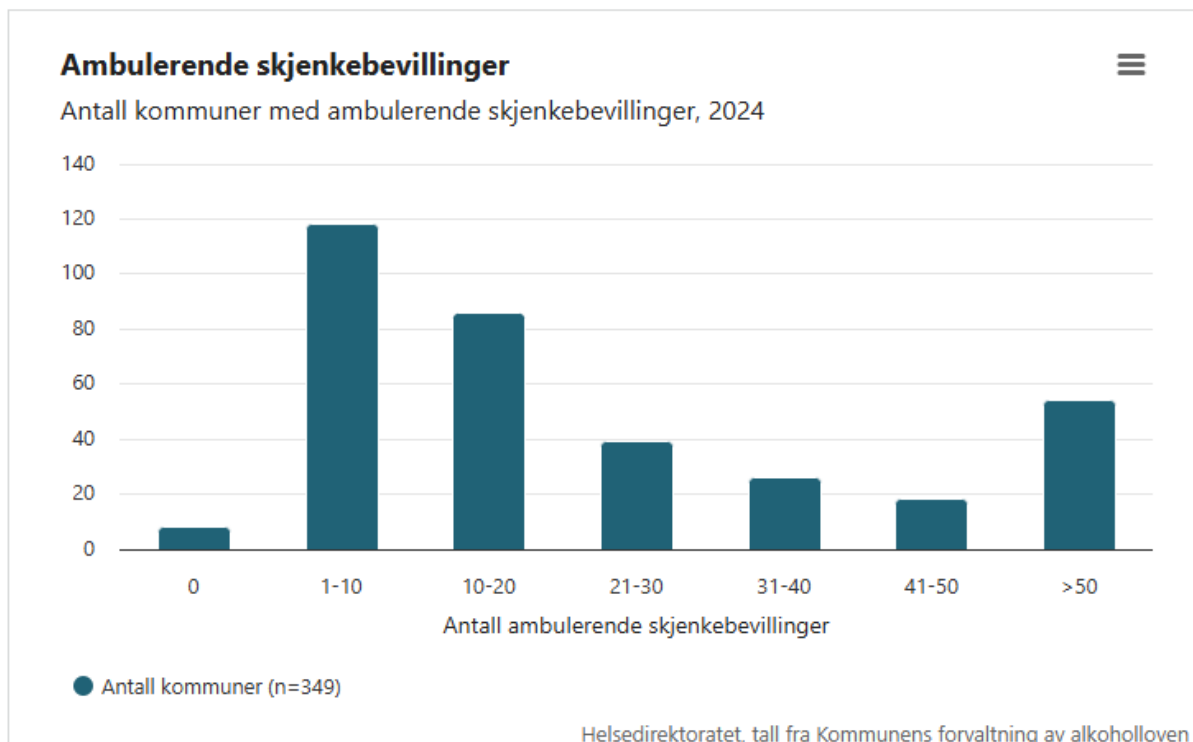

Ambulerende bevillinger og bevilling for enkelt anledning

Kommunestyret kan opprette et bestemt antall ambulerende skjenkebevillinger, jf. alkoholoven § 4-5. Ambulerende bevillinger gis vanligvis til selskapslokaler og er tenkt brukt ved lukkede arrangementer som bryllup, jubileum og lignende. En ambulerende bevilling gis i første omgang ikke til noen bestemt person og knyttes ikke til et bestemt lokale. Det er først i forbindelse med bruk av bevillingen at bevillingen kobles til person og lokale.

Kommunen kan videre innvilge bevilling for en enkelt anledning, jf. alkoholoven § 1-6 annet ledd. Bevilling for en enkelt bestemt anledning er først og fremst ment for åpne arrangementer som for eksempel festivaler og må knytte seg til en bestemt begivenhet. Det må gis særskilt bevilling for hvert enkelt arrangement.

I 2024 ble det gitt totalt 13 509 skjenkebevillinger for en enkelt anledning og/eller ambulerende skjenkebevilling. Det var stor variasjon i antall slike bevillinger kommunene ga i 2024, med en variasjon mellom 0 til 2088. Når det gjelder ambulerende skjenkebevillinger, svarte om lag én av tre kommuner (34 %) som svarte på undersøkelsen i 2024 at de ga mellom 1–10 ambulerende skjenkebevillinger.

Nye bevillinger

I 2024 rapporterte 124 kommuner at det ble innvilget 290 nye salgsbevillinger. I 77 kommuner ble det innvilget én salgsbevilning, mens det i 32 kommuner ble innvilget 2–4 salgsbevillinger og 15 kommuner innvilget 5–21 nye bevillinger. Det var to kommuner som avsto søknad om salgsbevilning i 2024. Totalt ble tre søknader om salgsbevilning avslått. Én av avslagene skyldtes mangel på oppfyllelse av vandelskravet.

I 2024 rapporterte 195 kommuner at det ble innvilget 893 nye skjenkebevillinger, mens 29 ble avslått av 14 ulike kommuner. I 83 kommuner ble det innvilget én ny skjenkebevilning, i 71 kommuner ble det innvilget 2–4 skjenkebevillinger og i 41 kommuner ble det innvilget mellom 5–130 nye skjenkebevillinger. Av de avslåtte søknadene ble 12 avslått grunnet manglende oppfyllelse av vandelskrav, to av lokalpolitiske hensyn i kommunen, 15 grunnet manglende dokumentasjon fra søker, og to grunnet manglende godkjenning fra andre offentlige myndigheter og annet.

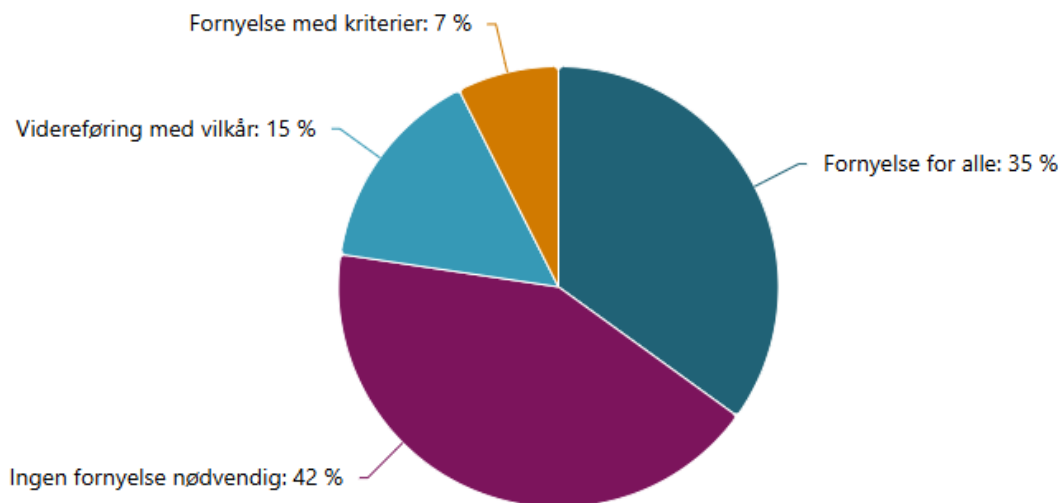
Fornyelse av salg og skjenking

Kommunal salgs- og skjenkebevilning gis som hovedregel for fire år. Kommunestyret står da fritt til å innvilge eller avslå søknader om fornyelse av bevilning. I 2024 rapporterte 148 (av 349) kommuner at ingen måtte søke om fornyelse av bevilning.

Fornyelse av bevillinger

Kommunenes gjennomføring av fornyelse av salgs- og skjenkebevillinger, 2024

Kategoriforklaring: Fornyelse for alle (alle må søke om fornyelse); Ingen fornyelse nødvendig (ingen må søke om fornyelse); Videreføring med vilkår (alle eller en del av bevilningene løper videre med nye eller endrede vilkår); Fornyelse med kriterier (noen må søke om fornyelse og det er/blir satt kriterier for hvilke bevillinger dette gjelder).

Helsedirektoratet, tall fra Kommunens forvaltning av alkoholloven

Salgs- og skjenketider

[Normaltid og maksimaltid for salg av alkoholholdig drikk i gruppe 1 \(øl/rusbrus\) er gitt i alkoholloven.](#)

Alkohollovens tidsinnskrenkninger for salg og utlevering av øl/rusbrus (alkoholholdig drikk gruppe 1)

	Hverdager	Lørdager / dag før helligdag
Normaltid	08.00–18.00	08.00–15.00*
Maksimaltid	08.00–20.00	08.00–18.00*

* Unntatt dagen før Kristi Himmelfartsdag, jf. [alkoholloven §§ 3-7 første ledd tredje pkt. og andre ledd andre pkt.](#)

Over 98 % av kommunene som har besvart spørsmålet om salgstider rapporterer å ha innvilget bevillinger om å selge øl/rusbrus (alkoholholdig drikk gruppe 1) frem til maksimaltiden på hverdager, lørdager og dager før helligdag. Av totalt antall steder med salgsbevilging i 2024, gjaldt salgsbevilgingen til maksimaltiden for salg etter alkoholloven for 97 % av bevilningene.

[Alkoholloven har tidsramme](#) for når det er tillatt å skjenke de ulike typene alkoholholdig drikk, vist i tabellen under.

Alkohollovens tidsramme for skjenking

	Skjenking av øl/rusbrus og vin (alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2)	Skjenking av brennevin (alkoholholdig drikk gruppe 3)
Normaltid	08.00–01.00	13.00–24.00
Maksimaltid	06.00–03.00	13.00–03.00

Svar fra kommunene i 2024 viser at flesteparten av kommunene ga skjenkebevilging til kl. 02.00 på fredag/lørdag for alle alkoholgruppene (øl/rusbrus, vin og brennevin), selv om alkoholloven gir mulighet for skjenking til 03.00. Om lag 20 % av kommunene tillot skjenking til kl. 03.00 på fredag/lørdag for alle alkoholgruppene.

Antall kommuner (n=349) med skjenking for ulike alkoholholdige drikker til ulike maksimaltider på fredag/lørdag, 2024

Skjenking til kl.	Øl/rusbrus og vin (alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2), antall kommuner (%)	Brennevin (alkoholholdig drikk gruppe 3), antall kommuner (%)
00.00	4 (1,2)	14 (4,0)
00.30	1 (0,3)	2 (0,6)
01.00	23 (6,6)	54 (15,5)
01.30	23 (6,6)	21 (6,0)
02.00	187 (53,6)	155 (44,4)
02.30	37 (10,6)	33 (9,5)
03.00	74 (21,2)	70 (20,1)

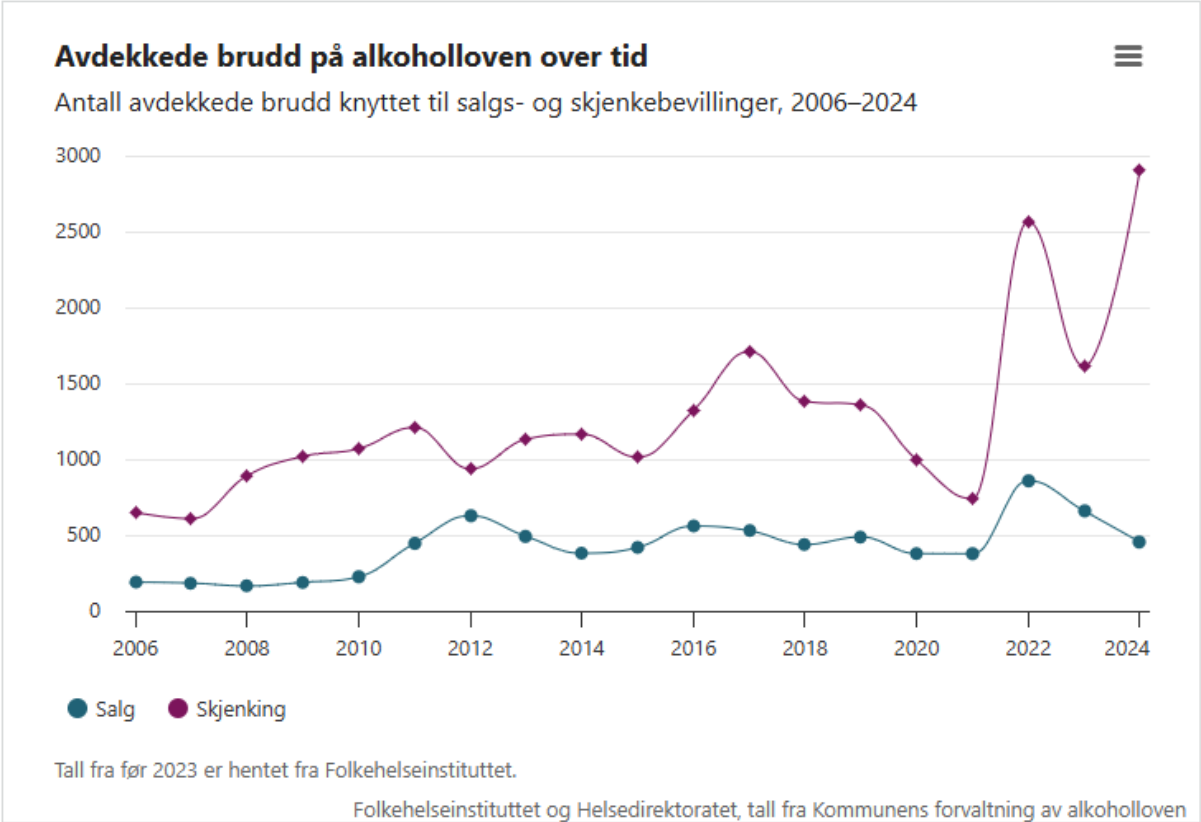
Oversikt over når salg og skjenking av alkohol stenger i et utvalg byer, 2024

Kommune	Salgstid, hverdager	Salgstid, helg	Skjenketid øl/rusbrus og vin (alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2)	Skjenketid brennevin (alkoholholdig drikk gruppe 3)
Arendal	20:00	18:00	02:30	02:00
Bergen	20:00	18:00	03:00	03:00
Bodø	20:00	18:00	03:00	03:00
Drammen	20:00	18:00	03:00	03:00
Fredrikstad	20:00	18:00	03:00	03:00
Gjøvik	20:00	18:00	02:00	02:00
Halden	20:00	18:00	02:30	02:30
Hamar	20:00	18:00	02:30	02:30
Harstad	20:00	18:00	03:00	03:00
Haugesund	20:00	18:00	03:00	03:00
Horten	20:00	18:00	03:00	03:00
Kongsberg	20:00	18:00	02:00	02:00
Kristiansand	20:00	18:00	02:00	02:00
Kristiansund	20:00	18:00	02:00	02:00
Larvik	20:00	18:00	02:00	02:00
Lillehammer	20:00	18:00	03:00	02:00
Molde	20:00	18:00	02:00	02:00
Moss	20:00	18:00	03:00	03:00
Oslo	20:00	18:00	03:00	03:00
Porsgrunn	20:00	18:00	02:00	02:00
Sandefjord	20:00	18:00	02:00	02:00
Sandnes	20:00	18:00	01:30	01:30
Sarpsborg	20:00	18:00	02:30	02:30
Skien	20:00	18:00	02:00	02:00
Stavanger	20:00	18:00	03:00	03:00
Steinkjer	20:00	18:00	02:00	02:00
Tromsø	20:00	18:00	03:00	03:00
Trondheim	20:00	18:00	02:00	02:00
Tønsberg	20:00	18:00	03:00	03:00
Ålesund	20:00	18:00	03:00	03:00

Noen kommuner har ulike maksimaltider for skjenking på ukedager og helg. Dette er tidene for helg.

Brudd på alkoholloven

I 2024 rapporterte 94 kommuner å ha avdekket brudd på alkoholloven knyttet til salgsbevillinger, mens 144 kommuner rapporterte avdekkede brudd knyttet til skjenkebevillinger. Totalt ble det rapportert 3358 avdekkede overtredelser i 2024, hvorav 454 var knyttet til salgsbevillinger, og 2904 til skjenkebevillinger. Avdekkede brudd knyttet til skjenkebevillinger hadde en liten nedgang i pandemiårene 2020 og 2021, med en påfølgende økning i 2022. Økningen i antall brudd knyttet til skjenkebevillinger fra 2023 til 2024 skyldes i hovedsak brudd på manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist i Oslo kommune.

Av de 94 kommunene som rapporterte overtredelser knyttet til salgsbevillinger, fordelte disse seg på ulike typer. Den hyppigst forekommende overtredelsen knyttet til salgsbevillinger var mangel ved internkontroll (krav til bevillingshaverne om å ha rutiner for å sikre at virksomheten drives i henhold til bevillingshavers plikter). Øvrige overtredelser knyttet til salgsbevillinger som ble avdekket oftest var brudd på reklamebestemmelsene og brudd på reglene om plassering av alkoholholdig drikk på salgsstedet.

Antall avdekkede overtredelser knyttet til salgsbevillinger etter type overtredelse, 2024

Overtredelser	Antall avdekkede overtredelser
Mangler ved internkontroll	195
Brudd på reklamebestemmelsene	75
Brudd på reglene om plassering av alkoholholdig drikk på salgsstedet	68
Brudd på regler om styrer og stedfortreder	35
Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist	30
Annen type overtredelse	26
Brudd på alderskrav til den som selger alkohol	9
Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket	4

Overtredelser	Antall avdekkede overtredelser
Manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist	3
Brudd på kravet om forsvarlig drift	2
Brudd på tidsbestemmelsene	2
Omsetning med rabatt	2
Salg til mindreårige	1
Salg til åpenbart påvirket person	1
Ubetjent salg	1
Hindring av kontroll	0

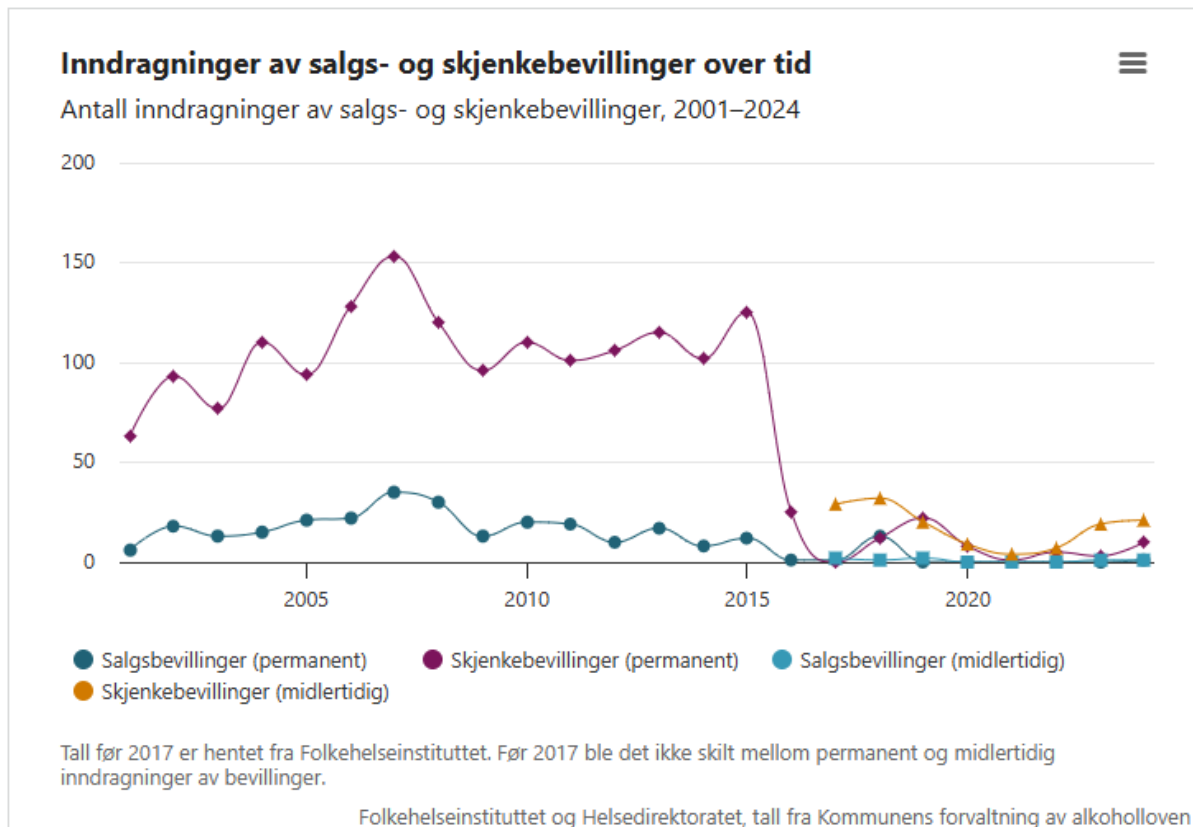
Av de 144 kommunene som rapporterte overtredelser av alkoholoven knyttet til skjenkesteder i 2024, skyldtes størst antall overtredelser manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist, manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist, og mangel ved internkontrollsystemet.

Antall avdekkede overtredelser knyttet til skjenkebevillinger etter type overtredelse, 2024

Overtredelser	Antall avdekkede overtredelser
Manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist	1008
Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist	514
Mangler ved internkontrollsystemet	500
Brudd på reklamebestemmelsene	174
Brudd på regler om styrer og stedfortreder	154
Åpenbart påvirket person i lokalet	118
Skjenking til åpenbart påvirket person	103
Gjester tar med alkohol ut	103
Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket	53
Brudd på tidsbestemmelsene	45
Brudd på reglene om alkoholfrie alternativer	26
Brudd på kravet om forsvarlig drift	24
Konsum av medbrakt alkohol	22
Skjenking av sprit til person mellom 18 og 20 år	15
Annen type overtredelse	12
Brudd på reglene om plassering av alkoholholdig drikk på skjenkestedet	9
Skjenking til mindreårige	8
Brudd på bistandsplikten	8
Brudd på alderskrav til den som skjenker alkohol	5
Hindring av kontroll	3
Gjentatt diskriminering	0
Gjentatt narkotikaomsetning	0
Brudd på reglene om skjenkemengde for brennevin	0

Inndragning av bevillinger

Kommunen kan inndra bevillingen for resten av bevillingsperioden (permanent) eller et bestemt tidsrom (midlertidig) som en reaksjon på brudd på alkoholloven. I 2024 var det én permanent inndragning og én midlertidig inndragning av salgsbevillinger. For skjenkebevillinger var tilsvarende henholdsvis 10 og 21 inndragninger. Etter at [prikktildelingssystemet](#) ble innført i 2016 har antall permanente inndragninger av skjenkebevillinger falt.

Kommunens alkoholpolitikk og saksbehandling

I spørsmål om kommunen har utarbeidet alkoholpolitisk handlingsplan (eller liknende føringer for alkoholpolitikken, for eksempel retningslinjer), sier 96 % av kommunene (n=336) i 2024 at de har dette.

De største opplevde utfordringene knyttet til saksbehandling etter alkoholloven som kommunene rapporterer er vist i figur under.

Utfordringer i saksbehandling

Antall kommuner (n=349) og de største opplevde utfordringene i saksbehandlingen etter alkoholloven, 2024

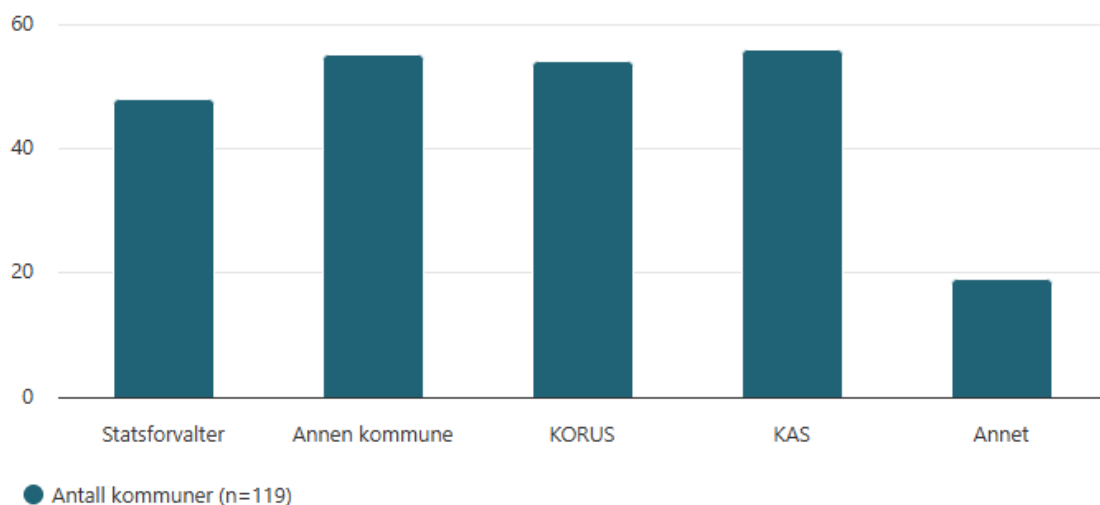
Helsedirektoratet, tall fra Kommunens forvaltning av alkoholloven

Det var 119 av kommunene som rapporterte at de hadde mottatt veiledning i 2024. Kommunene som hadde fått veiledning, hadde fått dette fra ulike aktører, se figur under.

Veiledning i forbindelse med alkoholloven

Antall kommuner (n=119) som hadde fått veiledning fra ulike aktører, 2024

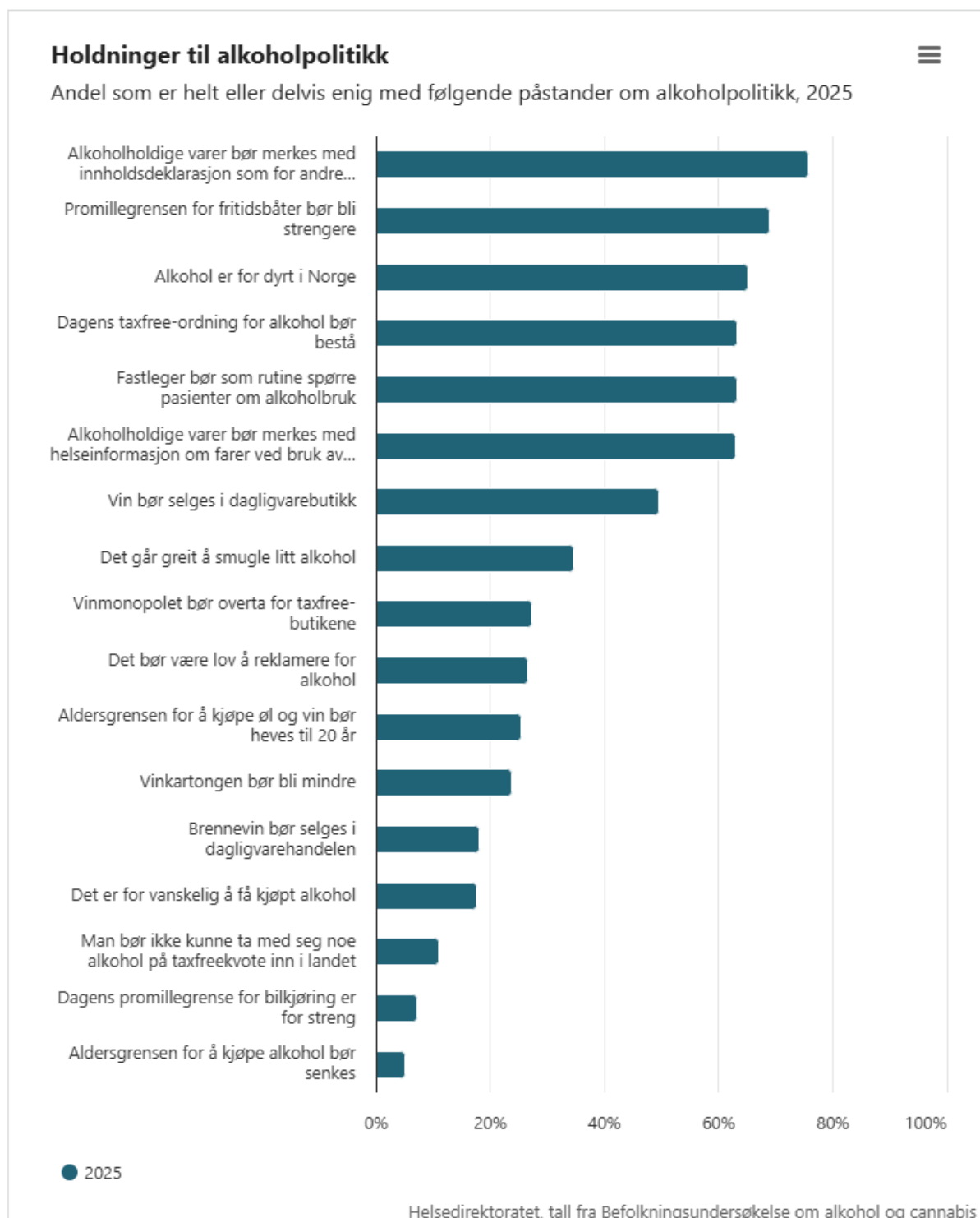
KAS: Kommunalt alkoholfaglig saksbehandlerforum; KORUS: Kompetansesenter for rusfeltet.

Helsedirektoratet, tall fra Kommunens forvaltning av alkoholloven

5. Holdninger og kunnskap i befolkningen

Holdninger til alkoholpolitikken

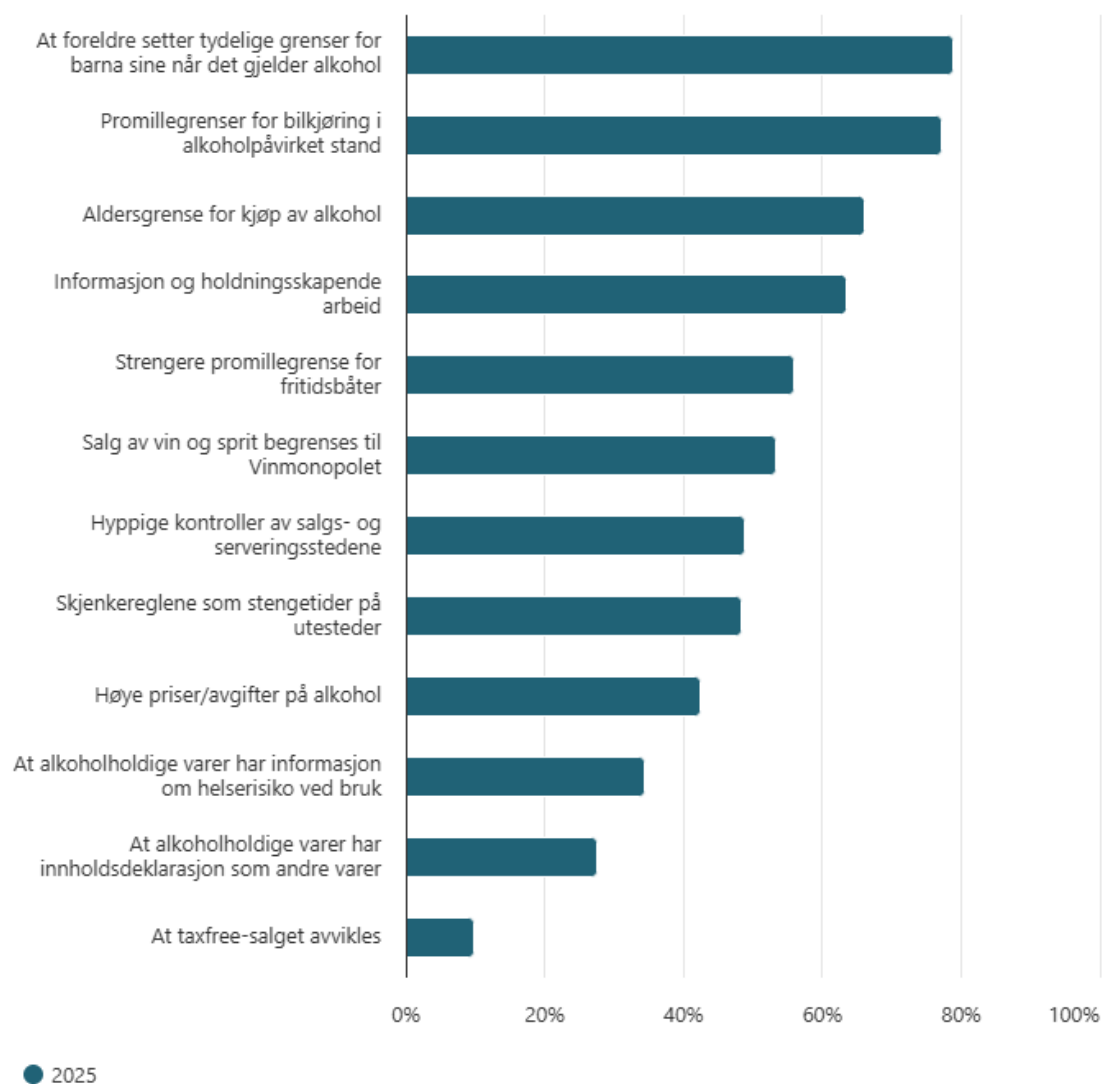
Befolkningsundersøkelsen om alkohol og cannabis gir oss tall for befolkningens holdninger til alkoholpolitikken i 2025. Tallene er vist i figuren under. I 2025 var 76 % helt enig eller delvis enig i at alkoholholdige varer bør merkes med innholdsdeklarasjon som for andre varer, 69 % var helt eller delvis enig i at promillegrensen for fritidsbåter bør bli strengere, og 65 % var helt eller delvis enig i at alkohol er for dyrt i Norge. Videre rapporterer 5 % at de er helt eller delvis enig i at aldersgrensen for å kjøpe alkohol bør senkes.

Tall fra samme undersøkelse viser at nærmere 80 % i 2025, i svært eller ganske stor grad, tror at det begrenser skadevirkningene av alkohol at foreldre setter tydelige grenser for barna sine når det gjelder alkohol. Nesten like mange tror at promillegrenser for bilkjøring bidrar til å begrense skadevirkningene av alkohol. Holdninger til flere tiltak vises under.

Holdninger til tiltak som begrenser skadevirkningene av alkoholkonsum ☰

Andel som i svært stor eller ganske stor grad tror følgende tiltak begrenser skadevirkningene av alkoholkonsum, 2025

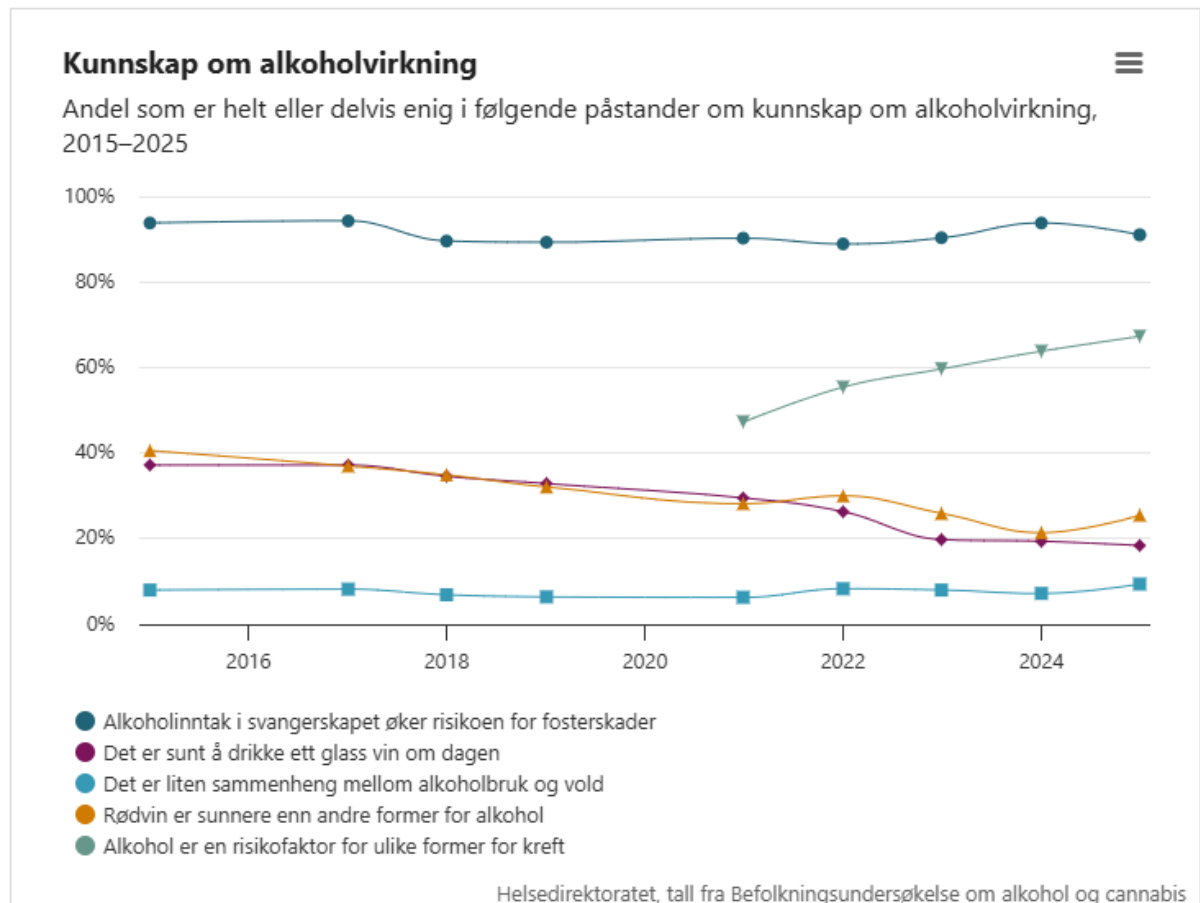

Helsedirektoratet, tall fra Befolkningsundersøkelse om alkohol og cannabis

Kunnskap om alkoholvirkning

Det er ingen helsemessig trygg nedre grense for inntak av alkohol ([Helsedirektoratets kostråd](#)). Inntak av alkohol er assosiert med utvikling av kreft og en rekke andre sykdommer og negative helseutfall, se [Alkohol og helse \(helsenorge.no\)](#). [Gravide bør unngå alkohol \(helsenorge.no\)](#).

Tall fra Befolkningsundersøkelsen om alkohol og cannabis viser befolkningens kunnskap om ulike virkninger av alkohol. Blant annet framgår det av figuren under at ni av ti er helt eller delvis enig i at alkoholinntak i svangerskapet øker risikoen for fosterskader og at en økende andel nå er klar over at alkohol er en risikofaktor for ulike kreftformer.

6. Metode

Rapporten bygger på tre forskjellige undersøkelser: Rus- og tobakksundersøkelsen, Befolkningsundersøkelsen om alkohol og cannabis og Kommunenes forvaltning av alkoholloven. De to førstnevnte inneholder selvrapporterte individdata, mens sistnevnte besvares av kommunene.

Rus- og tobakksundersøkelsen

Rus- og tobakksundersøkelsen gjennomføres årlig mellom april og juni av Statistisk sentralbyrå (SSB) på oppdrag fra Helsedirektoratet. Denne undersøkelsen kartlegger bruken og vanene til befolkningen knyttet til alkohol, tobakksprodukt og e-sigaretter og andre rusmidler. Undersøkelsen ble gjennomført første gang i 2012.

Fram til 2023 ble undersøkelsen sendt ut til et utvalg på 3700 respondenter, med en svarprosent på omtrent 60 %. Fra og med 2024 er utvalget utvidet til 8000 respondenter. I 2025 svarte 4614 (57,8 %) av de inviterte på undersøkelsen. Utvalget er landsrepresentativt og i alderen fra 16 til 79 år. Fra 2024 har undersøkelsen blitt gjennomført som en «mixed mode»-undersøkelse der om lag halve utvalget svarer på en selvadministrert web-undersøkelse og om lag halvparten blir intervjuet over telefon. Les mer i SSBs dokumentasjonsnotat [Rusundersøkelsen 2025 \(ssb.no\)](https://ssb.no/dokumentasjon/rusundersokelsen-2025).

I 2023 besvarte om lag 50 % av deltakerne undersøkelsen på høsten og 50 % på våren. Tall fra dette året kan derfor avvike noe fra de andre årene på grunn av dette bruddet i metoden. Prosentandelene som presenteres i denne rapporten er vektet for alder, kjønn, utdanning og landsdel i befolkningen. Dette innebærer at vi har tatt hensyn til endringer i befolkningens sammensetning. Justeringen er gjort for å sikre at resultatene er representative for den norske befolkningen, og for å gjøre dem sammenlignbare over tid.

Samtidig har undersøkelsen noen kjente begrensninger. Som i andre utvalgsundersøkelser er selektivt frafall en mulig feilkilde, ved at personer som velger å delta i undersøkelsen kan være en selektert gruppe som svarer forskjellig fra dem som ikke deltar. F.eks. er tunge brukere av alkohol sannsynligvis underrepresentert i slike undersøkelser, og vil bidra til en underestimering av befolkningens alkoholbruk. Noen deltakere kan også velge å svare på en sosialt fordelaktig måte (dvs. i tråd med hva de oppfatter som ønskelig eller akseptabelt), eller bevisst gi feilaktige/misvisende svar, f.eks. på spørsmål som oppfattes som sensitive. Deltakere kan også ha problemer med å huske forhold tilbake i tid.

Befolkningsundersøkelse om alkohol og cannabis

Befolkningsundersøkelsen om alkohol og cannabis gjennomføres jevnlig og kartlegger nordmenns holdninger til politikk og kunnskap om alkohol og cannabis. I årene 2015–2023 gjennomførte Opinion undersøkelsen på oppdrag fra Helsedirektoratet, mens det i 2024 var Verian. I 2025 var det igjen Opinion som gjennomførte undersøkelsen. Utvalget er trukket fra et representativt panel, blant befolkningen i Norge som er 18 år eller eldre. I 2025 ble undersøkelsen gjennomført i november og 1502 personer svarte på undersøkelsen. Prosentandelene fra undersøkelsen som vises i denne rapporten er vektet for kjønn, alder og geografi (landsdel). Som nevnt under omtalen av rus- og tobakksundersøkelsen kan også denne undersøkelsen ha begrensninger, og utvalgets sammensetning kan ha påvirkning på rapporterte holdninger og kunnskap.

Omsetningstall

Total alkoholomsetning

Omsetningstall for alkohol benyttes for å følge utviklingen og brukes nasjonalt og internasjonalt. For å kunne sammenligne alkoholomsetningen for ulike drikketyper, over tid og mellom land, beregnes totalomsetning per år i 1000 liter per varegruppe (øl, vin, hetvin, brennevin), liter ren alkohol (i 1000 liter), og liter ren alkohol per innbygger 15 år og eldre. Per innbygger-beregningen gjøres ved å dele total mengde ren alkohol på antall [personer i aldersgruppen 15 år og eldre per 1. januar \(ssb.no\)](https://ssb.no) samme år. Totalomsetningen i 1000 liter ren alkohol og liter ren alkohol per innbygger 15 år og eldre beregnes som summen av tall fra avgiftsbelagt omsetning fra SSB, taxfreesalg ved ankomst fra utlandet på flyplasser i Norge og grensehandel i Sverige. Disse datakildene omtales nærmere under.

Totalomsetningen av alkohol baserer seg på mengde omsatt alkohol, og benyttes som en indikator for alkohol som konsumeres i Norge. Det er usikkerheter knyttet til å benytte omsetningstall som indikator på konsum. For eksempel kjenner vi ikke til hvor mye av solgt volum som faktisk konsumeres, og om alkoholen konsumeres samme år den er kjøpt.

Avgiftsbelagt omsetning

For avgiftsbelagt omsetning benyttes offisielle omsetningstall beregnet av SSB. De beskriver kilde og statistikken på [Alkoholomsetning \(ssb.no\)](https://ssb.no).

Taxfreesalg ved ankomst med fly fra utlandet til norske flyplasser

Salgstall (i liter og antall) får vi fra Airport Retail Norway og Travel Retail Norway, per flyplass og kvartal. Helsedirektoratet bearbeider tallene til tilpassede varegrupper og presenterer tall i liter solgt per varegruppe og i liter ren alkohol, samt liter per innbygger 15 år og eldre. Varegruppene som benyttes fra taxfreesalget for alkohol er brennevin, hetvin, vin og øl.

Salg fra Haugesund flyplass i første og deler av andre kvartal i 2023 er levert i antall enheter solgt, ikke volum (liter). Vi har estimert salgsvolum (liter) fra antall enheter solgt, ved å lage en faktor basert på salg fra samme flyplass i samme kvartal året etter hvor vi har salg i både volum (liter) og antall.

Totalsalget av alkohol etter ulike varegrupper har vi for alle flyplassene, men for de mindre flyplassene er ikke salget fordelt etter kjøp ved ankomst og avgang. Vi er hovedsakelig interessert i alkohol som tas med inn i Norge og konsumeres her, altså det som er kjøpt ved ankomst. Det er salg ved ankomst som presenteres i denne rapporten. [Passasjertall fra utlandsflygninger fra SSB](https://ssb.no) benyttes inn i estimeringen av taxfreesalg ved ankomst for de mindre flyplassene. Vi estimerer salgsandelen ved ankomst for de mindre flyplassene med en statistisk modell som predikerer denne andelen basert på ankomstandelen fra flyplassene hvor dette er tilgjengelig, varegruppe (øl, vin, hetvin og brennevin), kvartal (sesongvariasjon) og andel ankomstpassasjerer fra utlandet. Den estimerte andelen ganges med totalomsetningen som vi har, for å gi estimert ankomstomsetning i liter.

I omregning fra vareliter til liter ren alkohol fra taxfreesalg, benyttes gjennomsnittlig alkoholprosent for de ulike varegruppene som er i tråd med gjennomsnittene SSB benytter. De er følgende for de ulike varegruppene:

- Brennevin: 39 %
- Hetvin: 16,9 %
- Vin: 12,3 %
- Øl: 4,47 %

Grensehandel i Sverige

CAN publiserer rapporter om norsk grensehandel i Sverige. Grensehandel beregnes ved å bruke salgsdata fra svenske kommuner som grenser til Norge, der kjøp av alkohol med norske bankkort og bestillinger fra personer med norsk adresse identifiseres og omregnes til volum ren alkohol. Metoden beskrives her: [Kortfakta 08 | Nordisk gränshandel med alkohol i Sverige \(can.se\)](#).

Usikkerheter ved tallene

Omsetningstallene er beheftet med usikkerhet. Svært små deler av taxfreesalget fra Haugesund flyplass har blitt estimert fra antall enheter til volum (liter) da salg i liter manglet. Dette innebærer blant annet antagelser om gjennomsnittlig flaskestørrelse. Videre har vi estimert salg ved ankomst for noen flyplasser basert på statistiske modeller og ikke direkte observasjoner. For å beregne ren alkohol brukes alkoholprosent i tråd med prosentene SSB benytter. Gjennomsnittlig alkoholprosent fanger ikke opp variasjon i faktisk alkoholprosent og kan være en feilkilde, da det er stor variasjon i alkoholprosent for ulike produkter, også innad i samme varegruppe. Også tallene fra grensehandel i Sverige kan gi usikkerheter om tallet brukes inn i estimatet om alkohol som konsumeres i Norge da alkohol kjøpt med norske bankkort i Sverige også kan konsumeres der. I tillegg fanger ikke tallet fra CAN opp alkohol kjøpt i kommuner som ikke anses som grensekommuner.

Vi er i hovedsak interessert i alkohol som er omsatt i Norge og tas med inn i landet, også for å sammenlikne med andre land. Vi benytter derfor kun ankomstsalg fra taxfree. Ved å benytte salg ved ankomst i estimat om totalomsetning av alkohol som konsumeres i Norge, vil vi feilaktig inkludere alkohol som kjøpes av personer på besøk i Norge. Alkohol som kjøpes ved avgang kan konsumeres av individer som bor i Norge, enten i utlandet eller i Norge om det tas med tilbake. Tallene for grensehandel dekker kun handel i Sverige, og inkluderer ikke grensehandel fra andre naboland som f.eks. Finland og Danmark. Reell grensehandel er trolig høyere enn det som rapporteres. I tillegg mangler salg fra taxfree på ferger eller kjøp fra andre land som tas med til Norge.

FHI har tidligere publisert omsetningstall og samlet omsetning av alkohol per innbygger 15 år og eldre. Helsedirektoratet sammenlikner ikke tall i denne rapporten med tidligere publiserte tall (før 2023) fra FHI da metoden er noe endret, noe som kan påvirke tallenes sammenlignbarhet.

Kommunenes forvaltning av alkoholloven

Årlig blir undersøkelsen Kommunens forvaltning av alkoholloven gjennomført i alle kommunene i landet. Undersøkelsen gjennomføres på oppdrag fra Helsedirektoratet. Denne undersøkelsen innhenter fjorårets tall om kommunens arbeid med salgs- og skjenkesteder for alkohol, med utgangspunkt i de forpliktelsene alkoholloven og alkoholforskriften pålegger kommunene. Undersøkelsen er gjennomført årlig siden 1990 med unntak av 1998 og 1999. Svarprosenten er på 95–98 %. Informasjonen fra kommunene har varierende kvalitet, og kommunene besvarer ikke nødvendigvis alle spørsmålene i undersøkelsen. Helsedirektoratet gjør kvalitetskontroll av datamaterialet, men på grunn av stor variasjon mellom kommunene, vil det være vanskelig å fange opp eventuelle feil. Det kan derfor foreligge feil i rapportering fra noen kommuner.

Når det gjelder totalt antall salgs- og skjenkebevillinger (ikke ambulerende bevillinger og bevillinger gitt for en enkelt anledning) benytter vi siste rapporterte tall fra kommunene som ikke har besvart skjema for 2024. Dette gjør vi for å få et tall som gir et nasjonalt estimat over antall bevillinger.

Tall om avdekkede brudd på alkoholloven fra før 2023 er hentet fra Folkehelseinstituttets rapport [Alkohol i Norge \(fhi.no\)](#). Tall om inndragninger av salgs- og skjenkebevillinger før 2017 er hentet fra samme rapport.

Bruk av kunstig intelligens

I utarbeidelsen av denne rapporten har vi benyttet kunstig intelligens (KI) som støtteverktøy, blant annet til utforming av tabeller og figurer, kodeutvikling og utforming av tekst. Alt KI-generert innhold er kvalitetssikret av fagpersoner.

Endringshistorikk

Oppdatert 17. juni 2026: Rapporten er utvidet med nytt kapittel om alkoholomsetning. I tillegg er kapittelet om alkoholbruk utvidet med analyser av negative konsekvenser og forskjeller etter yrke.

Oppdatert 11. mars 2026: Rapporten er revidert og oppdatert med nye tall. Kapittelet om alkoholbruk er utvidet med analyser av problemfylt alkoholbruk og sosiodemografiske forskjeller.